ORAS
Iš dalies debesuota, kiek sniego
Saulė teka 7:11, leidžiasi 4:21

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Ketvirtadienis, Gruodžio- December 16 d., 1954 m. | Price 5c | 295

Midwest Inter. Gr.
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

ISAKYMA AT. PUOLIMUI DUOS POLITIKAI

PABĖGUSIŲ LENKŲ KAPITONO ŠEIMA UŽ TAI NUKENTĖJUS NUO VALDŽIOS

Bėgtų dar daugiau, jei policija nepersekiotų artimųjų, turinčių pasilikti tironų rankose

NEW YORKAS. — Kapitonas Leonard Wasowski sujaudintu balsu kalbėjo apie likimą savo žmonos ir dviejų dukterų, kurios buvusios "apiplėštos ir išmestos iš namų į gatvę", kadangi jis atsisakė iš Kinijos grįžti į Lenkiją.

Wasowski buvo kapitonu lenkų tanklaivio "Praca", kuris pateko kinų nacionalistams į rankas, plaukiant jam su kerosino kroviniu komunistinei Kinijai. Iš laivo įgulos 11 ir pats kapitonas atsisakė grįžti namo ir gavo leidimą įkeliauti į Jungtines Valstybes.

"Praca" buvo pagautas 1953 m. spalio 4 d., 162 mylias nuo Formozos pakraščių ir priverstas plaukti į Taipeh uostą.

Alyva iš Rumunijos

Kapt. Wasowski pasakojo, kad jis pakrovė 8,000 tonų kerosino Rumunijos uoste Konstancoj. Greta jo pylėsi kerosino komunistinės Kinijos aviacijai ir kitas lenkų tanklaivis, kalbėjo Wasoski. Jo laivas "Praca" buvo vienas 14, kurie priklausė Lenkijos — komunistinės Kinijos kompanijai ir gabena iš Juodosios jūros uostų žibalo produktus į Kiniją.

Apmoka Kinijos bankas

Visas prekybos išlaidas apmoka Kinijos valstybės bankas Peipinge, persiųsdamas pinigus laivų reikalams per Lenkijos banką. Kai prieš išplaukiant į Konstancą pasikrauti alyvos jam reikėjo sutaisyti laivą, jis įplaukė į Antverpeno uostą Belgijoj ir per Lenkijos banką atėjo šiam reikalui iš Kinijos 2 milijonai Amerikos dolerių.

Draugai kalėjime, sušaudyti

Kapt. Wasowski prisipažino, kad karo metu jis kovojo lenkų tautiniame pogrindy prieš nacius. Atėjus komunistams, vienas po kito šių kovotojų buvo apkaltinti arba net sušaudyti. Jis ir pats laukė tos dienos, bet atsiradus progai, jis pabėgo ir atsikėlė į Jungtines Valstybes.

Jis nuneigė komunistų tvirtinimus, kad jis tai padarė spaudžiant Amerikos pareigūnams. Tai buvęs jo paties apsisprendimas.

Už 10-20 m. Rytų Europos katalikai liksią be kunigų

SENIEJI LIKVIDUOJAMI, O PRIEAUGLIO NEBĖRA

FRANKFURTAS. — Prelatas Adolf Kindermann, Albert Magnus seminarijos rektorius, renkąs žinias apie katalikų bažnyčią anapus Geležinės uždangos, tvirtina, kad per 10-20 metų komunistai bus ten išnaikinę visą katalikų dvasiškiją.

Kunigų luomas likviduojamas dviem būdais. Senieji kunigai kišami į kalėjimą, tremiami ir persekiojami. Kartu uždarinėjamos seminarijos, kad užkirstų kelią dvasiškijos prieaugliui. Per pastaruosius 6 metus Rytų Europoj, komunistų užvaldytoj, nebebuvęs įšventintas nė vienas kunigas. Kunigu skaičius nuo 40,000 nukritęs iki 20,000, ir tie daugis atsidūrę kalėjimuose arba ištrėmime.

Generolas Van Fleet pasitraukė iš sen. McCarthy rėmėjų

Pasipiktinęs puolimais prieš prez. Eisenhowerį

NEW YORKAS. — Gen. James Van Fleet, buvęs 8-tos armijos (Korėjos fronto) vadas, pranešė, kad jis pasitraukia iš komiteto, kuris rinko 10 mil. parašų senatui, kad jis nepapeiktų senatoriaus McCarthy.

Savo telegramoj admirolui Crommelin, komiteto direktoriui gen. Van Fleet pareiškė, kad jis atsisako remti senatorių, nepagrįstai puolantį prez. Eisenhowerį (kad jis nuolaidus vidaus ir užsienio komunistams).

Gen. Van Fleet buvo vienas iš kelių minėto makartininkų organizacijos vicepirmininkų.

Sovietai nestotų į karą Kinijai padėt

Bijo pavergtų tautų sukilimų, sako kongresmanas Wickersham

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso atstovas Wickersham (d., Okla.) neseniai grįžo iš kelionės po Sovietų S-gą ir jos satelitus.

Bekeliaudamas jis įsitikinęs, kad komunistų užvaldytos tautos sukiltų prieš sovietus, jei tik jos turėtų tinkamų vadų.

Apie tai labai gerai žinanti ir sovietų vyriausybė, ir dėl to jį neitų į karą padėti Kinijai, jei ji įsimaišytų į ginkluotą konfliktą su Vakarais, mano minėtas kongreso atstovas. SSSR remtų Kiniją medžiagomis, ginklais ir pinigais, bet vengtų paties karo, nes jis galėtų paskatinti pavergtąsias tautas sukilti prieš komunistų valdovus.

Sovietai gerinasi Japonijos valdžiai

DRAUGYSTĖ ĮMANOMA, SU ABIEM BLOKAIS

MASKVA. — Sovietų radijas savo japonų kalba programoj įtikinėjo, jog naujoji Japonijos vyriausybė gali užmegsti draugiškus santykius su SSSR ir komunistine Kinija, ir kartu likti geruosiuose santykiuose su JAV ir kitomis vakarinėmis šalimis.

Naujasis Japonijos užsienio reikalų ministeris Shigemitzu išsireiškė, jog japonai norėtų susidraugauti su minėtomis komunistų šalimis, jei dėl to nereikėtų netekti JAV draugystės.

ANGLAI PAKORĖ ŽUDIKĘ

LONDONAS. — Teismo sprendimu, anglų budelis Holway kalėjime pakorė Mrs. Stylou Christofi, kilusią iš Kipro salos, už savo marčios nužudymą. Tokios bausmės Anglijoj nesusilaukė ne viena moteris per pastaruosius 31 metus.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto
Prezidentas Eisenhower aplankė savo kaimyno farmą, kuri yra netoli Gettysburgo. Pa. Šalia tos farmos yra ir prezidento farma, kurią jis kartkartėmis aplanko.

KONGRESO TYRINĖTOJAI KREIPIA SAVO DĖMESĮ IR Į DEŠINĘ PUSĘ

Šalies saugumui pavojingi ir atgimstą neofašistai

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso priešamerikinės veiklos komitetas ruošiasi pradėti tyrinėti fašistinių ir įvairių panašių kraštutinių grupių iš dešinės veiklą, nukreiptą prieš kai kurias mažumas.

Komiteto štabas jau yra surinkęs nemaža medžiagos, įrodančios priešvalstybingumą kai kurių tokių grupių, o vienai svarsto, kad Teisingumo departamentas iškeltų bylą.

Įtarta "atgimimo" partija

Savaitės laikotarpiu vyr. prokuroras Brownell galįs sudaryti priesiekusiųjų teismą, kuris svarstytų vadinamos Amerikos renesanso (atgimimo) partijos užsimojimus.

Atkreiptas dėmesys ir į dvisavaitinį žurnalą "Common-Sence", apie kuri Kongreso komiteto tyrinėjimu štabas atsiliepia, kaip apie neapykantos kėlėją prieš mažumų grupes.

Su naciais buvo apsidirbta

Kongresiniai komitetai tik pokariniais metais išplėtė savo tyrinėjimus komunistų ir jų sąjungininkų veikloj. Bet trumpai prieš paskutinį pasaulinį karą antiamerikinės veiklos komitetas griebė Amerikos vokiečių sąjungą (Bund), jos vadas Fritz Kuhn atsidūrė kalėjime. Nacių organizacija buvo nustatyta ir "si dabrmarškinių" organizacija, ir jos vadas William Dudley Pelley už vadovavimą priešvalstybinei veiklai taip pat atsidūrė kalėjime.

Kita dešiniųjų kraštutinių organizacija, Kongreso komiteto sulikviduota, buvo "baltosios kamelijos riteriai". O po to priešamerikinės veiklos komitetas nukreipė dėmesį į kylantį naują, dar didesnį pavojų iš kairės, į komunistus, sustiprėjusius iš karinės sąjungos su Sovietų S-ga.

Susidūrė traukiniai – išvengta sprogimo

GATVĖ PATVINO GAZOLINU

PARIS, Ill. — Šiame 10,000 gyventojų mieste susidūrė 2 New York Central prekiniai traukiniai, krauti iš dalies alyvos produktais. Nuo bėgių nuvirto dvidešimt vagonų.

Du vagonai, nuėję nuo bėgių, nuriedėjo 200 jardų gatve, patraukė į krautuvę ir įlaužė sieną bei stogą. Gatvėj pasipylė skystas kuras, būtų užtekę cigaretės nuorūkos ir pusę miesto būtų išlėkę į orą.

Vėliausios Žinios

— Prez. Eisenhoweris, korespondentų paklaustas, ką jis mano apie "skraidančias lėkštes", atsakė, jog jis jomis netikįs.

— Vyriausybė prašys Kongresą, kad jis dar metams laiko prailgintų korporacijų ir prekybos mokesčius, iš kurių susidaro per metus $3 bil. pajamų.

— Vadovaujantis demokratų atstovai Kongrese iš anksto pasisakė, kad jie priešinsis vyriausybės planui padidinti mokesčius už pašto patarnavimus.

— Paskelbus saugumo dieną (gruodžio 15 d. Amerikos plentuose, automobiliu nelaimėse bus žuvę apie 30 žmonių, kas yra perpus mažiau, negu kad žuvo tą pačią dieną 1953 metais.

— Tarp Švedijos ir Rytų Vokietijos atnaujinta vėl 1 metams prekybos sutartis, pagal kurią šios šalys pasikeis prekėmis už $4 milijonus.

— Naujai paskirtasis Britanijos pirmasis admiraliteto lordas admirolas grafas Mountbatten perėmė pareigas iš J. P. L. Thomas, civilio. Adm. Mountbatten ligi šiol vadovavo NATO laivynui Viduržemio jūroj.

— Teisingumo departamentas pranešė, kad kovo 1 d. prasidės nauja byla prieš komunistų vadą Irving Potash iš New Yorko (gimusį Rusijoj). Jis kaltinamas iš naujo nusikaltus Smitho aktui — kurstė nuversti jėga Amerikos valdžią. Už panašų nusikaltimą Potash 1949 m. buvo nuteistas 5 metus kalėti ir ką tik išėjo iš kalėjimo.

— Clevelando teismo prokuroras pareikalavo paskirti mirties bausmę Dr. Samuel Sheppard, apkaltintam savo žmonos nužudymu.

— Komunistinė Čekoslovakija paleido 400 graikų, atsidūrusių Čekoslovakijoj 1948 metais Graikijos komunistų revoliucijos metu. Per Austrija jie grįžta namo.

— Prancūzų premieras Mendes-France pranešė, kad parlamento nutarimas ar atmetimas Vokietijos apginklavimo sutarčių bus kartu ir sprendimas jo vyriausybei — atsistatydinti ar likti valdžioj.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto
Alabamos generalinis prokuroras Silas Garrett III (viršuje) yra įtariamas nužudymu Albert L. Pattersono, kuris neseniai buvo išrinktas Alabamos generaliniu prokuroru ir netrukus būtų užėmęs Garretto vietą. Patterson buvo nužudytas išgarsėjusiame Phenix City, Ala. Garrett dabar yra Galveston (Tex.) psichiatrinėje ligoninėje.

Adenaueris prašo Dulles paramos Saaro klausime

PRANCŪZŲ REIKALAVIMAI NEBEATITINKĄ SUTARČIAI

BONA. — V. Vokietijos kancleris Konrad Adenauer pasakė parlamente (bundestage) ilgą kalbą, išdėstydamas savo vyriausybės argumentus už Vakarų Europos Unijos sutarčių ratifikavimą.

Ta proga jis įspėjo Prancūziją, kad jos naujai keliamos sąlygos dėl Saaro ateities nebeatitinka pirminės sutarties, sudarytos Paryžiuj. Jei jam nepasiseksią tais klausimais, liečiančiais Saara, susitarti su prancūzais, teksią kreiptis Amerikos ir Anglijos tarpininkavimo, pasakė Adenaueris.

Kreipdamasis į parlamento narius ratifikuoti Paryžiuj pasirašytas sutartis Vokietijai apginkluoti ir įsijungti į Europos gynybos organizaciją, kancleris Adenaueris pasakė: "Mes turime balsuoti už Europą, nes su ja susijęs mūsų pačių išsilaikymas".

JT pasmerkė vergų darbų sistemą

Sovietų blokas ją gynė

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų socialinių reikalų komitetas 31 balsu prieš 5 (sovietų bloko) pasmerkė prievartos darbų sistemą, kaip bausmę už politinius nusikaltimus.

12 JT narių, daugiausia arabų ir aziatų valstybės, nuo balsavimo susilaikė.

Rezoliucija paruošė ir įteikė JAV ir 10 kitų vakarinių valstybių. Rezoliucijoj ypač griežtais žodžiais smerkiama Sovietų S-ga, kaip vergų sistemos "išradėja" ir mokunistinė Kinija, kuri šią sistemą perėmė su visais nežmoniškais žiaurumais.

"GOOD-BYE, MR. CHIPS"

LONG BEACH, Cal. — Anglų rašytojas James Hilton, autorius tokių kūrinių, kaip "Good-bye, Mr. Chips" ir "Lost Horizon", yra prie mirties. Jis yra 54 metų amžiaus.

ROMA. — Trečiadienį gydytojai nustatė, kad Pijus XII nesergą skilvio vėžiu, kaip buvo būkštaujama. Bet vidaus kraujavimas nesiliaująs ir popiežiaus sveikata yra ir toliau kritiškame stovy.

NATO TARYBA APRIBOJO KARO VADŲ TEISĘ LEMTINGIESIEM SPRENDIMAM

Sąjungininkų vyriausybės apsvarstys, kada ir kaip bus galima gintis baisiaisiais ginklais

PARYŽIUS. Prasidėjusioj NATO tarybos konferencijoj buvo apsvarstytas seniai diskutuojamas klausimas, kas politikai, ar karo vadai — duos įsakymą panaudoti atomines bombas ir kitus baisiuosius ginklus, prasidėjus visuotiniam karui.

NATO taryboj daugiau šalininkų susilaukė anglų siūlytojo strateginė politika, kad tokių svarbių sprendimų, kaip atominių bombų panaudojimą, negalima patikėti karo vadams. Buvo susitarta, kad įsakymą atominiam puolimui duos NATO vyriausybės.

Laiko gali būti maža

Gen. Gruenther, NATO vyriausias armijos vadas, reikalavęs teisės savo štabui spręsti, kada griebtis šių baisiųjų ginklų, pageidavo kad politikai, NATO taryba, vis dėl to jau iš anksto aptartų tuos atvejus, kada NATO karo vadai turėtų ruoštis atominių ginklų karui.

Dabartinėj NATO tarybos konferencijoj gynyba atominiais ginklais sudaro vieną iš svarbiausių darbotvarkės punktų, ir tikimasi, kad šis uždavinys bus smulkiai apsvarstytas ir priimti generolų reikalaujami aiškūs nutarimai.

Laukia vokiečių divizijų

Kitas NATO tarybos konferencijos uždavinys yra apsvarstyti kiek galint greitesnį Vakarų Vokietijos apginklavimą.

Viešai šis darbas galės būti pradėtas tik po to, kai visi 15 NATO nariai ratifikuos parlamentuose sudarytąsias Paryžiaus konferencijoj pasirašytąsias sutartis.

Valstybės sekretorius Dulles atvyko su paruošiamaisiais planais Vokietijai ginkluoti. Jau ir dabar milžiniški ginklų kiekiai esą paruošti, net suvežti į bazes Vokietijoj. Kai tik bus sutartys patvirtintos, JAV bandys galimu trumpiausiu laiku aprūpinti ginklais tas 12 vokiečių divizijų, kurių taip laukai NATO vyr. armijos vadas.

JAV jau palankiau svarsto lakūnų ir kinų pasikeitimą

Reikia duoti komunistams kokio nors pasiteisinimo

WASHINGTONAS, D. C. — Tas pats valstybės departamento spaudos sekretorius Lincoln White, kuris antradienį pareiškė, jog JAV nė nemano įsileisti į "prekybą žmonėmis", trečiadienį pareiškė, kad tam tikromis aplinkybėmis JAV svarstytų komunistų Kinijos pasiūlymą išleisti iš Amerikos 35 kinų studentus kaip kainą už 11 Amerikos lakūnų gražinimą iš kalėjimo.

Peipingo vyriausybė tokį pasiūlymą paskelbė neoficialiai, duodama paleisti tokią galimybę Peipingo radijui, kuris yra visiškoj valdžios priežiūroj.

Washingtone pripažįstama, jog komunistinei Kinijai reikia surasti kokį nors pasiteisinimą vardui ir garbei išgelbėti, jei ji pamatytų, jog lakūnų tolesnis kalinimas gali jai skaudžiai atsiliepti.

Bet jei Amerika išleistų tuos 35 kinus, kurie čia baigė studijas ir kurių JAV nenorėjo išleisti, tuomet Peipingo vyriausybė galėtų jaustis savo garbę išgelbėjus.

Komunistų kovotoją nuteisė 15 metų ir $5,000 pinigais

Padegė negro namą, kad sukeltų rasinę neapykantą prieš Ameriką

LOUISEVILLE, Ky. — Prisiekusiųjų teismui baigus svarstyti laikraštininko Carl Braden bylą, teisėjas paskelbė, kad jis baudžiamas 15 metų kalėjimu ir $5,000 pinigine bauda.

Carl Braden, norėdamas pasitarnauti komunistų propagandai, išsprogdino su žmona ir keliais sėbrais negro namą baltųjų priemiesty, tuo norėdamas sudaryti įspūdį, jog kaltininkai yra baltieji, nepakenčia į jų tarpą įsibrovusio juodaodžio gyventojo.

Argentina įsivedė civilines vedybas

Smūgis katalikų bažnyčiai

BUENOS AIRES. — Katalikų bažnyčia galiausiai pralaimėjo ilgų metų kovą prieš Argentinos vyriausybę dėl civilinių vedybų.

Ligi šiol Perono vyriausybė vis nusileisdavo ir nenorėdavo aštrinti santykių su katalikų bažnyčia Argentinoj. Bet kai paskutinėmis savaitėmis santykiai tarp dvasiškijos ir valdžios įsitempė, prez. Peron davė ženklą savo kontroliuojamam parlamentui išleisti civilinių vedybų įstatymą.

Šiuo įstatymu Argentinoj pripažįstamos skyrybos ir teisė vesti išsiskyrusiems iš naujo.

Nuteisė mirtim žudžiusius dėl "pramogos"

Vienas jaunuolis išteisintas

NEW YORKAS. — Teismas nuteisė mirties bausme du Brooklyno nepilnamečius padaužas, kurie, anot jų, dėl pramogos nukankino iki mirties "valkatą" Willard Menter rugpiūčio 17 d.

Prisiekusiųjų teismas pasiūlė žudikus, Jack Koslow ir Melvin Mittman, abu 17 metų, teisti kalėti iki gyvos galvos, bet pats teisėjas pasirodė griežtesnis.

Trečias kaltintas tos pačios gaujos jaunuolis, Jerome Lieberman, 17 m., buvo išteisintas, neįrodžius, kad jis būtų prisidėjęs prie žmogžudystės. Ketvirtasis, 15 metų vaikėzas, bus teisiamas dėl tos pačios žmogžudystės atskirai.

— **Kambodija,** viena iš 4 Indokinijos valstybėlių, atsisakė nuo savo ankstyvesnių reikalavimų Japonijai sumokėti jai už nuostolius, padarytus pastarojo pasaulinio karo metu.

MID-WEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Lietuvos kaimelis Floridoje

Vykdamas į Hollywood, Fla., buvau sustojęs vadinamajame Lietuvos kaimely, kuris yra prie Tampa miesto. Buvau sustojęs pas p. Alex Elenauską, kuris buvo minėto kaimelio pirmas gyventojas. Faktiškai jį tenka laikyti to kaimelio įkūrėju. Jis turi gražų namą ir tikrai puikų orandžių ir greipfručių sodą. Tokio sodo aš niekur Floridoje nesu matęs. Ir tai sakau ne dėl to, kad visą laiką ten buvau vaišinamas orandžių ir greipfručių sunka. Visai ne! Sodas iš tiesų kruopsčiausiu rūpestingumu yra prižiūrimas. Nerasi ten po medžiu jokios žolelės. Ji neturi progos augti, kadangi nuolat yra ravėjama. Žodžiu, sodas yra tikrai pavyzdingas ir pasakiškai patrauklus.

Kaip minėjau, p. Elinauskas buvo pirmas, kuris Lietuvos kaimely apsigyveno. Nuo to kaimelio iki Tampa miesto tik šešios mylios. Dabar kaimely jau gyvena šešios lietuvių šeimos. Visi turi gražius namus pasistatę. Kiek patyriau, tai keli lietuviai tame kaimely turi nusipirkę žemės sklypus. Vadinasi, laikui bėgant jie ten pasistatys namus. Tada lietuvių skaičius ten žymiai padidės.

Tiesa, kaimely gyvena ir pora kitataučių. Su lietuviais jie jau yra gerai susipratę ir gražiai sugyvena.

Šia proga noriu pažymėti, kad minėta lietuvių gyvenama vietovė Lietuvos kaimeliu buvo p. Onos Willis pakrikštyta.

Lietuvos kaimely tikrai smagiai praleidau laiką ir su juo nemalonu skirtis. Bet kadangi buvau nusitaręs vykti toliau į pietus, tai ir tęko su draugiškais ir maloniais kaimelio gyventojais atsisveikinti.

—Petras A. Sagatas

Surado 20 svarų grybą

Buvęs chicagietis Antanas Rimkus prieš keletą metų pirko Michigano state farmą, kurioje dabar gyvena ir verčiasi įvairiomis žemės ūkio šakomis, daugiausia pienu, laiko 30 melžiamų karvių. P. Rimkus gražiai gyvena su žmona Kazimiera ir augina du sūnus ir dukterį, kurie lanko mokyklą.

Šie metai buvo derlingi, bet ypatingai gerai augo grybai, iš kurių vieną tokį grybą 20.5 svarų p. Rimkus laiko po grybavimo ant rankų. Nesenai aplankė jį chicagiečiai p. Povilas Kisilis ir Antanas Grigaliūnas su žmonomis. Jie stebėjosi puikiu farmos sutvarkymu. Dieną pasisvečiavę, pamedžioję kiškių bei paūrybavę laimingai grįžo namo.

Reikia pastebėti, kad p. Rimkus yra nuolatinis Naujienų skaitytojas.

—n.

TRUMPAI APIE GAMTĄ

SISALAS

Jeigu nebūtų sisalo (Agave sisalina), tai nebūtų kuo laivų uoste pririšti, žvejai neturėtų stiprių siūlų tinklams megsti, statyboje ir kitur tektų vartoti plieninius, nepatogius retežius.

Sisalas auga tropikų kraštuose, daugiausia Karibų respublikoje Haiti. Jis taip pat auga Meksikoje, Britų rytinėje Afrikoje. Šiaurinėje Haiti dalyje JAV turi sisalo plantacijas arba jo auginimo sutartį. Be to, pigi transportacija jūra.

Sisalo auginimo ir apdirbimo yra platį ir sena istorija. Čia galima trumpai paminėti kai kuriuos būdingesnius faktus. Į vieną akrą žemės telpa 2,000 sisalo krūmų. Iš tų krūmų galima gauti 1,500 svarų stiprių valaknų, iš kurių sukamos stiprios virvės bei špagatas. Po trijų metų šį augalą galima išnaudoti pramonei. Augalas, kol jaunas, labai panašus į ananasą (pine apple). Didesnis — į palmę. Išauga iki 15 pėdų. Po trijų metų šakos, nuo apačios genėjamos, kol ties viršūne palieka jų keletas. Po 10 mėnesių šakas vėl galima genėti. Suaugusio (subrendusio) sisalo stiebo viršūnėje atsiranda žiedas. Tas žiedas nukertamas ir persodinamas naujam krūmui pridaiginti.

Kur sisalas auga, ten net blogiausia žolė negali augti. O tai dėl to, kad sisalas, kaip ir palmė, pareikalauja labai daug drėgmės ir žemės. Kiekvienoj sisalo šakoje yra 89% vandens, 5% fibros, o 6% bagasse — atmatų.

Iš "bagasse", netinkamos siūlams medžiagos, kuri turi daug acetonų, jau gaminamas kortisonas artritui gydyti ir daromi bandymai su kitokiais šio augalo ekstraktais. Indėnai iš sisalo pasigamina labai stiprų svaiginantį gėrimą.

Dėl sisalo organinės sudėties, pagamintos virvės arba žvejų tinklai greit nepūva, nebijo vandens ir drėgmės. Virvės yra gaminamos ir iš kitokių tropikų augalų bei mums žinomų kanapių, kurios yra ir JAV auginamos, bet jos negali prilygti sisalo gaminiam, pvz. takeliam patiesti.

M. Š.

Miami, Fla.

Iš klubo veiklos

Pereitą sekmadienį, gruodžio 5, M. L. A. P. klubo moterys minėjo dviejų metų sukaktį. Minėjime dalyvavo maždaug 150 svečių. Vakaro vedėjas buvo advokatas Dirsė. Moterų klubo pirmininkė Julia Styles padėkojo visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie klubo veiklos bei šio parengimo pasisekimo. Ji dar pridūrė, kad moterys ir ateity stengsis veikti kiek galėdamos.

Naujųjų metų sutikimas

Moterų ir vyrų klubas ruošia pobūvį Naujiesiems metams sutikti. Bus įvairių gėrimų ir valgių. Šokiams gros geras orkestras. Pageidaujama, kad visi iš anksto rezervuotų sau vietas ir įsigytų biletus .

Jubiliejinis balius

Sausio 23 d. įvyks jubiliejinis balius. Programa susidės iš trumpų kalbų, dainų ir muzikos. Valdyba maloniai kviečia visus dalyvauti baliuje.

Bazaras

Moterų ir vyrų klubas bendrai rengia bazarą, kuris įvyks klubo patalpose (3655 N. W. 34 St.) vasario 18, 19 ir 20 dienomis. Kitos organizacijos kviečiamos prisidėti.

—Direktorių pirmininkas

Padvigubėjo nevedusių tėvų vaikų

Dr. Schauffler, Oregon universiteto moterų klinikos ligų specialistas, ginekologų suvažiavime Chicagoje pareiškė, jog per pastaruosius 15 metų iš nevedusių nepilnamečių gimusių kūdikių skaičius padvigubėjęs.

Tas liūdnas faktas esąs susijęs su seksualizmo padidėjimu nepilnamečių tarpe. Prie to prisidedąs ir modernusis "kalkuliuotas žurnalizmas" bei vadinamoji pasilinksminimo kryptis. Be to, čia kaltas priežiūros trūkumas, girtavimas, narkotikai, automobiliai.

Užeikite į Atnaujintas SOLTIS KRAUTUVES

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS BALDŲ IR NAMŲ RUOŠOS ĮRANKIŲ

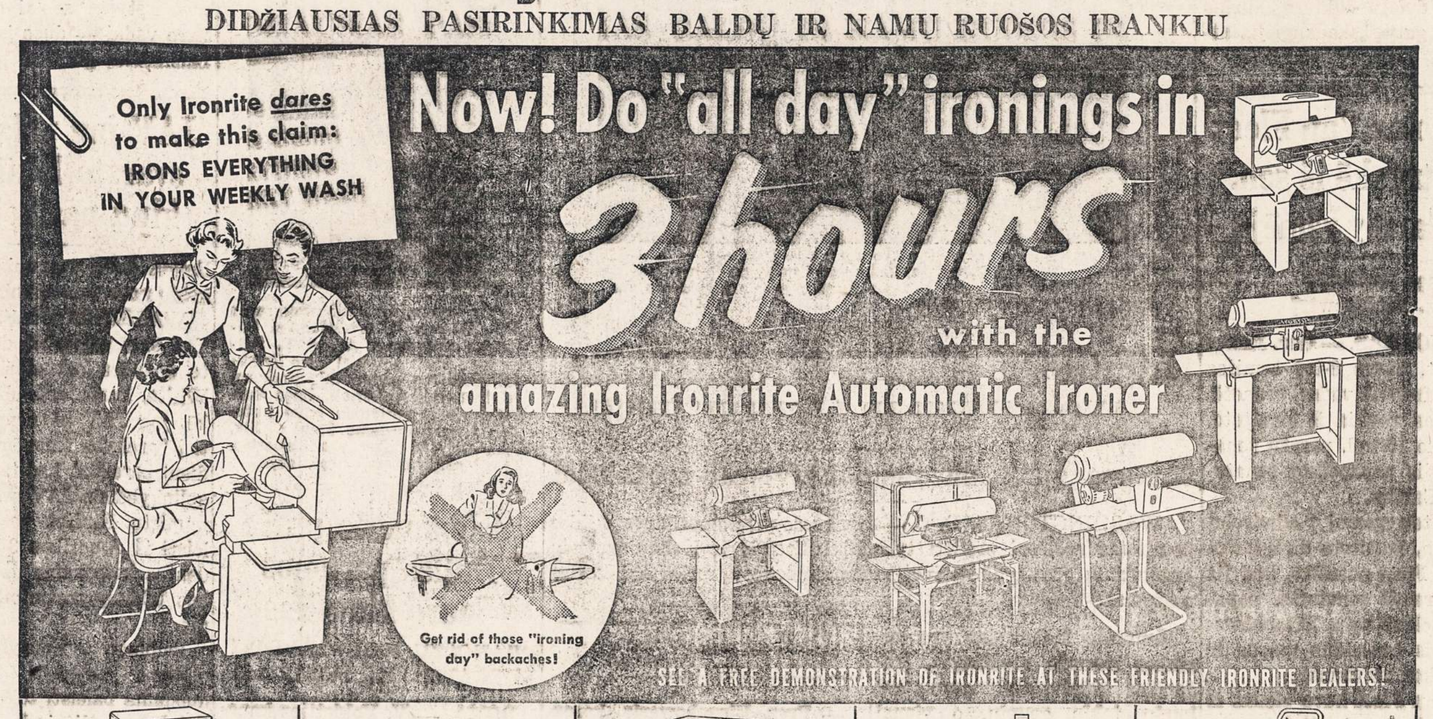

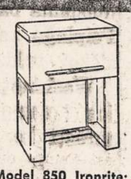

New Model 850 Ironrite: Latest of six exciting models, to suit your space and budget. Compact; budget-priced; 36" high (standard kitchen work surface height).

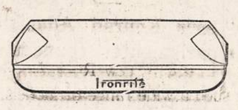

Do-all ironing points: Handy Do-all ironing points are shaped just like a hand iron, to do a beautiful ironing job on the tiniest tucks, ruffles and gathers. There's one at each of Ironrite's two completely usable open ends.

Cabinette Model: Closed, it's fine furniture. Open, it's a wonderful Ironrite that irons anything you can wash. Choice of rich mahogany or limed oak finish.

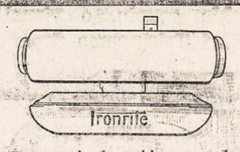

Two completely usable open ends: Exclusive Ironrite feature lets you iron material of any width without folding or creasing. Permits you to iron at *either* end, whichever is most convenient for the job at hand.

Model 890 Ironrite: Folds up and rolls away on casters into a closet when not in use. Extra-compact, budget-priced, with all the famous Ironrite features. Handy plastic cover.

Under-roll heating principle: Releases heat and steam at the back of the Ironrite, *away* from your face. Genuine cast-iron shoe gives even, end-to-end heat for all fabrics, from nylons through heavy linens.

Genuine cast-iron ironing shoe: "Spreads" the heat for even, end-to-end heating; eliminates "hot spots." Ironing surface is curve-ground and "honed" to smooth, warp-proof perfection.

Cuts your ironing time in half: From the day you have it, you can save 4 to 6 hours ironing time each week, while you sit down, relax, and iron everything in your wash-basket – from shirts to frilly dresses – beautifully.

Protects your health, good looks: When you iron the healthful Ironrite way you sit, relaxed, in a comfortable chair. No more standing for weary hours, lifting a hot, heavy hand iron.

New Model 850 Ironrite: Latest of six exciting models, to suit your space and budget. Compact; budget-priced; 36" high (standard kitchen work surface height).

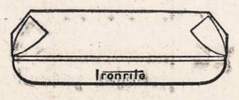

Do-all ironing points: Handy Do-all ironing points are shaped just like a hand iron, to do a beautiful ironing job on the tiniest tucks, ruffles and gathers. There's one at each of Ironrite's two completely usable open ends.

Cabinette Model: Closed, it's fine furniture. Open, it's a wonderful Ironrite that irons anything you can wash. Choice of rich mahogany or limed oak finish.

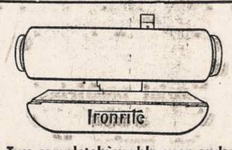

Two completely usable open ends: Exclusive Ironrite feature lets you iron material of any width without folding or creasing. Permits you to iron at *either* end, whichever is most convenient for the job at hand.

Model 890 Ironrite: Folds up and rolls away on casters into a closet when not in use. Extra-compact, budget-priced, with all the famous Ironrite features. Handy plastic cover.

Under-roll heating principle: Releases heat and steam at the back of the Ironrite, *away* from your face. Genuine cast-iron shoe gives even, end-to-end heat for all fabrics, from nylons through heavy linens.

Genuine cast-iron ironing shoe: "Spreads" the heat for even, end-to-end heating; eliminates "hot spots." Ironing surface is curve-ground and "honed" to smooth, warp-proof perfection.

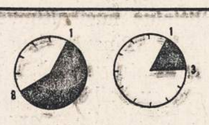

Cuts your ironing time in half: From the day you have it, you can save 4 to 6 hours ironing time each week, while you sit down, relax, and iron everything in your wash-basket – from shirts to frilly dresses – beautifully.

Protects your health, good looks: When you iron the healthful Ironrite way you sit, relaxed, in a comfortable chair. No more standing for weary hours, lifting a hot, heavy hand iron.

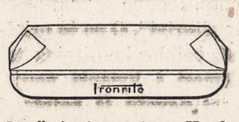

Do-all ironing points: Handy Do-all ironing points are shaped just like a hand iron, to do a beautiful ironing job on the tiniest tucks, ruffles and gathers. There's one at each of Ironrite's two completely usable open ends.

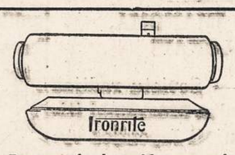

Two completely usable open ends: Exclusive Ironrite feature lets you iron material of any width without folding or creasing. Permits you to iron at *either* end, whichever is most convenient for the job at hand.

Save 4 to 6 hours every ironing day!
See a demonstration of the wonderful . . .

Ironrite AUTOMATIC IRONER
Ironrite Inc.
Mount Clemens, Mich.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

2647 West 51st St.

Tel. HEmlock 4-7095

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

TV APARATAI
RADIJO SU FM
Hi Fi FONOGRAFAI
GERIAUSIOS KOKYBĖS!
PRIEINAMA KAINA
DAINA TELEVISION
sales - service
3130 SO. HALSTED — DA 6-6887

DR. CHAS. M. LIESTENFELTZ
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
618 Broadway
GARY, INDIANA

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6980 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Šaukite:
R. ŠEREŠAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, nemigos, karščiavimų, išgasčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gydluolės kainuoja $5.00 svaras Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

UŽEIKITE I PADIDINTAS SOLTIS KRAUTUVES

Apžiurėkite gausius RCA gaminius

New RCA VICTOR Television

WITH

"All-Clear" Picture... "Easy-See" Tuning Dial... "Magic Monitor" Chassis... "Golden Throat" Fidelity Sound

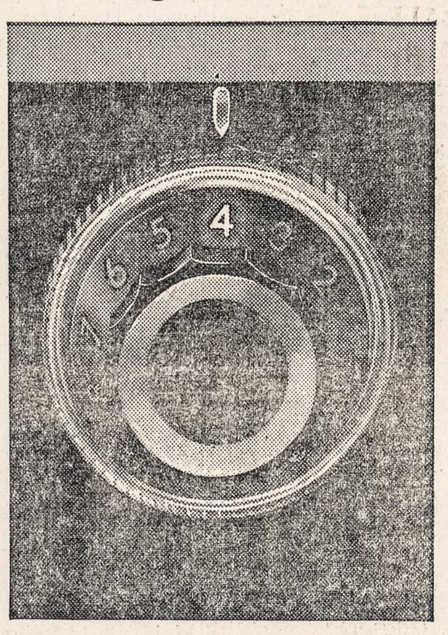

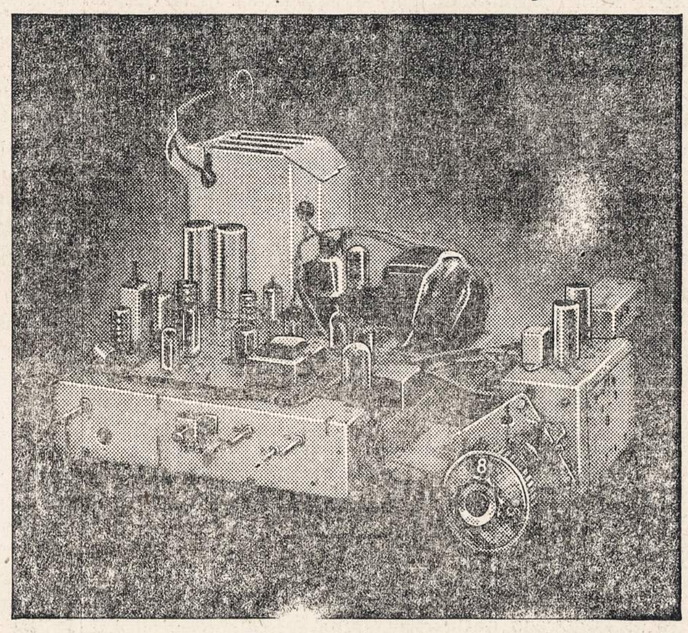

Įsigykite reikalingus daiktus šiandien

212% GREATER PICTURE CONTRAST with new *aluminized* "All-Clear" picture tube and dark-tone safety glass . . . included in all but the 4 lowest priced RCA Victor sets.

59% GREATER READABILITY in new VHF dial. King-size numbers slant up. "Rotomatic Tuning" pinpoints your station *automatically!*

15% SAVING IN POWER CONSUMPTION with more efficient chassis. It *automatically* ties clearest picture to best sound! Gets finest reception possible.

RCA Victor "Driscoll". Extra-powerful AM table radio. "Golden Throat" tone. Civil Defense "Conelrad" dial markings. Built-in phono-jack. New luxury styling in black finish. Model 4X641.

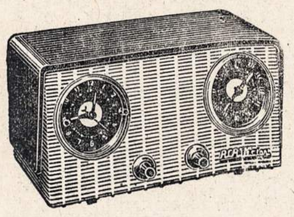

RCA Victor "Prompter" Clock-Radio. Automatic convenience *plus* smart style! Has "Sleep Switch"; appliance outlet; phono-jack. AM radio with "Golden Throat" tone. *Telechron* clock. Two color combinations. Model 4C671.

RCA Victor 17-inch Trent. Lowest priced RCA Victor TV. Cabinet 30% smaller than prior models. Ebony finish. Matching "Roll Around" stand on wheels available, extra. Model 17S450.

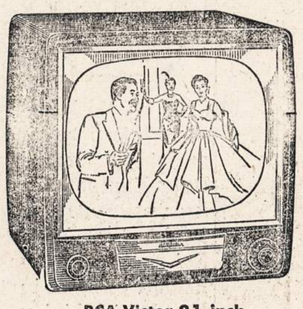

RCA Victor 21-inch Arlen. Smartly styled table model with new *aluminized* "All-Clear" picture tube at amazingly low price! Ebony cabinet finish. Matching stand available, extra. Model 21S503.

RCA Victor 21-inch Trafton. "All-Clear" picture. Grained finishes, mahogany; limed oak extra. 21S518.

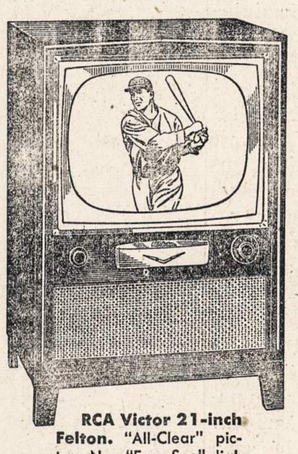

RCA Victor 21-inch Felton. "All-Clear" picture. New "Easy-See" dial. Grained mahogany finish. 21S521.

Top Value... Peak Performance... at every price level

Never before so much good news in new RCA Victor Television! Never before such a wide range of models.

Never before such values! Compact new 17-inch table models—perfect choice for your "second set"—at the lowest prices in RCA Victor history. And for a real big "All-Clear" picture, new RCA Victor 21-inch TV table models and consoles in high-fashion cabinets and finishes. And new RCA Victor 24-inch TV with bigger-than-life "All-Clear" pictures.

See this year's brightest TV ideas! New consoles that swivel for convenient room-wide viewing. Swivel-base model with *three speakers* that surround you with the richest sound you've ever heard from TV—new "Golden Throat" Fidelity Sound! Smart "low-boy" models, too, with *high-up* controls in easy reach. And for the *ultimate* in style and performance—new RCA Victor Television *Deluxe*.

See the greatest values in RCA Victor TV history here!

"Golden Throat" Fidelity Sound! New tonal depth and clarity—rich, life-like sound with RCA Victor's exclusive tone system—a precise balance of amplifier, speaker and cabinet.

FOR UHF—New High-Speed UHF Tuner is 8 times faster than previous continuous tuners! Has exclusive "Clutch Action" for instant, accurate switch to and from VHF. Brings in all stations in your area, UHF and VHF. (Optional, at extra cost.)

RCA Victor 21-inch "Medalist 21". Lowest priced 21-inch RCA Victor! Ebony finish. Matching stand available, extra. Model 21S501.

RCA Victor 21-inch Consolette. Grained limed oak finish. Model 21S517.

RCA Victor 21-inch Benson. Blond tropical hardwood with walnut trim. Model 21S522.

RCA Victor 21-inch Pickford. "Low-boy" console with high controls. Mahogany finish; blond, extra. Model 21S523.

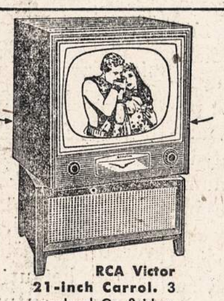

RCA Victor 21-inch Carrol. 3 speakers! Gr. finishes, mah.; limed oak, extra. Model 21S526.

RCA Victor 24-inch Brentwood. Gr. finishes, mah.; limed oak. extra. 24S521.

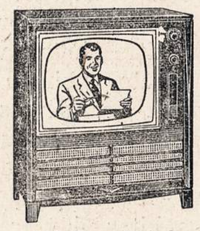

RCA Victor 24-inch Bartram. "Low-boy" console, high-up controls. Mahogany finish; blond, extra. Model 24S531.

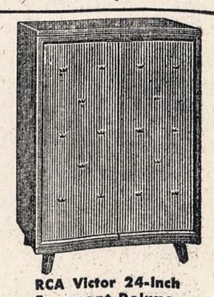

RCA Victor 24-inch Freemont Deluxe. Natural walnut or blond. Twin speakers. Model 24D543

Ask about the exclusive RCA Victor Factory-Service Contract

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET Tel. HEmlock 4 - 7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Prezidento Pasitarimai Su Kongreso Nariais

Prez. Eisenhoweris pasikvietė į Baltąjį Namą žymesniuosius senatorius ir kongresmanus republikonus ir turėjo su jais konfidencialų pasikalbėjimą. Kitą dieną jį aplankė tuo pačiu tikslu senatoriai ir kongresmanai demokratai. Po to prezidentas ir vyriausieji jo administracijos nariai turėjo bendrą pastarimą su abiejų partijų kongreso vadais. Jie visi sutiko, kad užsienio politikos reikalais, krašto gynimo ir svetimų šalių šelpimo reikia veikti sutartinai.

Kviesdamas šituos pasitarimus, prez. Eisenhoweris parodė, kad jisai nori kooperuoti su kongresu, o ne ginčytis ir bartis, kaip kad dažnai būna, kada įstatymų leidimo įstaigos patenka opozicinės partijos kontrolėn. Naujajame kongrese, kuris susirinks sausio mėn., demokratai turės daugumą tiek senate, tiek atstovų bute.

Praeitos rinkimų kampanijos metu prezidentas, ragindamas balsuotojus rinkti republikonus, sakė, kad sklandus administracijos darbas su kongresu būsiąs neįmanomas, jei vadovybę kongrese paimsią į savo rankas demokratai; jisai sakėsi net bijąs, kad tokiu atveju kilsiąs "šaltasis karas" tarp administracijos ir kongreso. Bet tai, matyt, buvo tik Eisenhowerio patarėjų bei jo kalbų rašytojų ("ghost writers") sugalvotas baubas.

Rinkimams praėjus, pats prezidentas išreiškė viltį, kad jam nereikėsią pyktis su naująja kongreso dauguma; ir šios atstovai, pritardami jo minčiai, prižadėjo jam paramą, jei jisai neatsisakysiąs su jais tartis.

Prezidentinė Valdžios Sistema

Suderinti santykius tarp vyriausybės ir įstatymų leidimo įstaigos yra daug sunkiau Amerikoje, negu, sakysime, Anglijoje, kur visa valdžios galia yra susikoncentravusi parlamente. Anglijos parlamentas, anot to posakio, gali viską, tik negali iš moteries padaryti vyrą arba iš vyro moterį.

Vyriausybė ("valdžia") Anglijoje yra esmėje ne kas kita, kaip parlamento daugumos vykdomasis komitetas, kuris tik tiek teturi galios, kiek ta dauguma leidžia. Daugumai pasikeitus, automatiškai keičiasi ir vyriausybė.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse vyriausybę sudaro prezidentas ,kurį renka visi žmonės nustatytam terminui, ketveriems metams. Įstatymų leidėjai (kongresas) negali jo pakeisti kitu, — nebent jisai taip sunkiai nusikalstų, kad turėtų būti pašalintas tam tikros, įstatymo numatytos "impeachment" procedūros keliu.

Prezidentas ir jo sudarytoji vyriausybė nepriklauso nuo kongreso — taip pat, kaip ir kongresas nepriklauso nuo prezidento. Tai yra vadinamoji "valdžios galių atskyrimo" (separation of powers) doktrina, kurią išvystė 18 šimtmetyje prancūzai, bet kuri ryškiausioje formoje yra įgyvendinta Amerikoje.

Nereikia, žinoma, manyti, kad ta prezidento "nepriklausomybė" nuo kongreso arba kongreso nuo prezidento esanti visiška. Kongresas juk skiria pinigus valdžios reikalams ,senatas tvirtina prezidento kabineto narius ir ratifikuoja tarptautines sutartis. Prezidentas pateikia kongresui sumanymus, kuriais jisai pageidauja kongreso akcijos. Vyriausybė (arba, kaip Amerikoje dažniausiai sakoma, administracija) ir įstatymų leidimo įstaiga veikia ne tik šalia viena kitos, bet ir drauge viena su kita. Joms tenka nuolatos bendradarbiauti.

Tačiau tarp šių dviejų valdžios šakų gali būti ir konfliktų, ir jei viena jų atsisako kooperuoti su kita, tai nėra galios, kuri jas galėtų sutaikyti arba užsispyrusiąją pusę priversti nusileisti.

Visų valdžios galių šaltinis, beje, yra žmonės, kurie renka ir prezidentą ,ir kongresą. Žmonės gali juos pakeisti balsavimu. Bet rinkimai pagal JAV konstituciją įvyksta tik paskirtu laiku: kongreso — kas antri metai, prezidento — kas ketvirti. Tarpuose nuo vienų rinkimų iki kitų balsuotojai negali nieko pakeisti.

Parlamentinėje Anglijos sistemoje žmonių išrinktieji atstovai gali bet kada "nuversti" vyriausybę; o vyriausybės galva, ministeris pirmininkas, gali bet kada atsišaukti į balsuotojus, paleisdamas parlamentą ir paskelbdamas naujus rinkimus.

Amerikos "prezidentinėje" sistemoje prezidentas nėra atsakingas parlamentui (kongresui). Jam nereikia turėti atstovų pasitikėjimo. Ir jo kabineto nariai neatsako prieš kongresą; į kongreso sesijas jie neina, kongreso debatuose nedalyvauja; su kongresu jie santykiauja, tik atsilankydami į įvairių jo komitetų bei komisijų posėdžius, kada jie yra kviečiami.

Tokiose sąlygose, jei tarp administracijos ir įstatymų leidėjų nėra sutikimo, tai, iš tiesų, lengvai gali kilti "šaltas karas". Praeityje taip yra atsitikę ne kartą. Bet, kol prez. Eisenhoweris bus Baltajame Name, to turbūt neatsitiks.

Dr. Jurgį Zauerveiną prisimenant

M.KUJUS

Šių metų gruodžio mėnesį sueina 50 metų nuo nuoširdaus lietuvių draugo ir Mažosios Lietuvos himno autoriaus, Jurgio Zauerveino, mirties. Jo"Lietuviais esame mes gimę"ir šiandien tebeskamba iškilmingose lietuvių sueigose. Istorijoje retai terasime tokių pavyzdžių, kad iš prispaudėjų tautos keltųsi toks drąsus ir nuoširdus prispaustosios tautos užtarėjas ir gelbėtojas. Dr. Zauerveinas paskyrė žymią dalį savo darbuotės Maž. Lietuvos lietuvių tarpe. Europoje jis tuokart buvo garsus kaipo mokovas daugelio kalbų. Kurį laiką jis buvo mokytojas kunigaikštytės zu Wied, vėliau tapusios Rūmūnijos karaliene. Jis buvo bendradarbis Londono Biblijos Draugijos ir prižiūrėjo tos draugijos leidžiamus Šv.Rašto leidinius įvairiomis kalbomis. Jam rūpėjo visos tautos — didžios ir mažos — ir išlaikymas jų brangiausio turto — gimtosios kalbos. Prasidėjus sąmoningai nutautinimo politikai Prūsų Lietuvoje, dr. Zauerveinas, savo jautrios širdies vargstančioms tautoms vedamas, ne tik užjautė už savo teises kovojančius Prūsų lietuvius, bet pats aktyviai įsijungė į jų tautinę ir politinę kovą prieš tuos. kurie naikino visa kas lietuviška to laiko pačių vokiečių tebevadinamoje Prūsų Lietuvoje. Visų pirma jis mėgino įsąmoninti pačius Prūsų lietuvius būti "sau žmonėmis",nurodydamas į lietuvių kalbos vertybes, jos senumą ir grožį. Dr. Zauerveinas pasidarė vienu iš reikšmingiausių to laiko tautinio susipratimo žadintojų Prūsų lietuvių tarpe. Tam reikalui jis sukūrė nemaža patriotinių eilių. Jis padėjo lietuviams paruošti taip vadinamas deputacijas pas Vokietijos karalių,kad tasai atkreiptų savo dėmesį į lietuviams daromą skriaudą, draudžiant lietuvių kalbą mokyklose, ir grąžintų teisę mokyti vaikus mokyklose motinos kalboje. Tuo pačiu reikalu karaliui siųstos peticijos irgi buvo Zauerveino paruoštos.

Ne vien tik kultūriniame, bet ir politiniame lietuvių gyvenime jis aktyviai dalyvavo. Savo teisėms ginti jis lietuvius ragino išrinkti savo atstovus į Vokietijos ir Prūsijos parlamentus. Pirmu lietuvių atstovu į Vokietijos parlamentą 1898 metais buvo išrinktas Smalakys. Už savo drąsą užstoti skriaudžiamus lietuvius dr.Zauerveinui daug teko nukentėti nuo vokiečių ir nuo nutautusių lietuvių.

, I Prūsų Lietuvą dr. Zauerveinas pirmą kartą atvyko bene 1874 metais. Pastoviai ilgesniam laikui jis niekur neapsigyveno. Jis mėgo keliauti po įvairius kraštus. Gimė jis 1831 m. Hanoveryje, o jaunystę leido Gronau miestelyje, kur jo tėvas kunigu buvo. Iš pat jaunų dienų pasižymėjo nepaprastu gabumu mokytis svetimas kalbas. Dr. Vydūnui jis sakėsi mokąs per 40 kalbų. O Rūmūnijos karalienė Elzbieta savo atsiminimuose, aprašydama savo mokytojus, kalba apie jį kaip apie nepaprastą žmogų ir pažymi, kad jis jau tuokart mokėjęs per 30 kalbų. Lietuvių kalbą dr. Zauerveinas laikė viena iš skambiausių kalbų.

Paskutines savo gyvenimo dienas praleido Norvėgijoje. Ten jis mirė 1904 m. gruodžio mėn.16 d. Paladotas Gronau miestelio kapinėse.

Dr. Zauerveinas pasižymėjo dideliu tolerantingumu ir humaniškumu. Jis mylėjo visas prislėgtąsias tautas. Lietuviai šiam tauriam ir kilniam tiesos kovotojui visados bus dėkingi. Ir ten, kur skambės "Lietuviais esame mes gimę", Zauerveinas nebus užmirštas.

PJT ir Maskvos konferencija

Z. Nagorski, jr.

Gruodžio 3 d. PJT Seimas susirinko nepaprastojo posėdžio. Jis buvo sukviestas ryšium su Maskvoje vykusia vadinama Europos saugumo konferencija, kurioje dalyvavo tik sovietų pavergtųjų kraštų marionetės.

Maskvos konferencija pagal komunistų planus turėjo būti įrankis Londono ir Paryžiaus sutarčių patvirtinimui sukliudyti. Sovietai tikėjosi, kad, pasiūlydami deryboms su Vakarais naują pagrindą ir rodydami daugiau sugyvenamumo ženklų, nei anksčiau, jie patrauks likusį pasaulį į gerai paspęstus spąstus. Tie spąstai turėjo nudelsti arba ir visai palaidoti V. Vokietijos atginklavimą ir tuo pačiu sudarymą pagrindo stipriai apjungtai Europai. Tačiau tas Maskvos planas neišdegė. Perilgai sovietai drumstė pokarinio pasaulio vandenis, kad šiandien atsirastų naivėlių, tikinčių Rusijos valdovų gera valia. Nepasisekus plataus masto žabangų paspęsti, Maskvai beliko tenkintis maža grupele, aklai atsidavusia komunizmui ir aklai klusnia Maskvai. Be abejo, tatai garantavo Maskvai sumanymo vykdymo sėkmę. Bet tatai susilaukė ir PJT atgarsio.

Kadangi dar ir po šiai dienai pasitaiko menkai ar klaidingai informuotų žmonių apie padėtį anapus geležinės uždangos ir dėl to min. pirmininko ar šiaip kokio marionetinio dignitoriaus titulas gali nevieną laisvojo pasaulio geravalį žmogų suklaidinti, tai PJT ir yra uždavinys laisvąjį pasaulį nuo tokių klaidų apsaugoti, išryškinant, kad Maskvos konferencijoje dalyvavusios pavergtųjų kraštų marionetės jokiu būdu neatstovavo tų tautų, kurių vardu Maskvajas buvo atsikomandiravusi konferencijon. Todėl PJT Seimas dar kartą priminė laisvajam pasauliui, kad sovietų pavergtųjų kraštų žmonėms yra atimta betkuri galimybė savo nuomonę ar nusistatymą laisvai pareikšti.

Šiandien, kai politikoj dominuoja Rytų-Vakarų taikaus sambūvio mintis ir kai dauguma žmonių dėl padėties sovietų pavergtuose kraštuose niekada nebuvo tikri ir savo nusistatymą dėl to dažnai išreiškia tik pečių gūžčiojimu, — atitiesti sovietinės propagandos iškreiptą pavergtųjų tautų tikrovės supratimą laisvojo pasaulio opinijoje nėra lengva. PJT Seimas, tatai suprasdamas, ir savo rezoliucijoje ir savo telegramose prez. Eisenhoweriui, min. pirm. W. Churchilliui ir min. pirm. Mendes-France ypatingai pabrėžia mintį, kad sovietų pavergtosios tautos Maskvoje nebuvo atstovautos ir kad Kremliaus ponai pavergtųjų tautų vardu buvo susikvietę tik savąsias marionetes, kurios klusniai tegalėjo priimti tariamo susitarimo pavidalu viską, kas Maskvos iš anksto jiems buvo pagaminta. Šios pavergtųjų kraštų marionetės, kaip sako PJT Seimo rezoliucija, "tik suviešino lig tol slėptus pasiruošimus karui". PJT Seimas pareiškė protestą ne tik prieš Kremliaus skubos keliu varomą akciją paversti pavergtųjų kraštų žmones sovietinės karo mašinos patrankų maistu, bet ypatingai prieš Maskvai parsidavusių marionečių eventualių įsipareigojimų legalumą. "Mes skelbiame tokius įsipareigojimus niekiniais" — sako PJT Seimo rezoliucija.

Paneigdamas pavergtųjų kraštų maskvinėms marionetėms betkurią teisę kalbėti pavergtųjų tautų vardu ar juo labiau jų vardu priimti Kremliaus diktuojamus įsipareigojimus, PJT Seimas sykiu užtikrino laisvąjį pasaulį, kad jo tikrieji sąjungininkai ir geriausi talkininkai kovoje su bolševizmu yra sovietų pavergtosios tautos. "Mes laisvąjį pasaulį užtikriname, kad mūsų tautos tvirtai ir nesvyruojamai apsisprendusios skirti visas savo jėgas sovietų pavergtų mūsų tėvynių kilniausiam išlaisvinimo reikalui" — skelbia PJT Seimo rezoliucija. "Dėl komunistinės mūsų kraštų okupacijos atsidūrę tremtyje, mes kasdien gauname įvairių įrodymų, kad mūsų tautiečiai yra ištikimi JAV ir laisvojo pasaulio sąjungininkai. Jie nedalyvauja ir nedalyvaus jokioj sutarty, nukreiptoj prieš laisvojo pasaulio saugumą. Jie nepaliauja tikėję ir gyvenę viltimi, kad galingoji Amerika jiems atneš išsilaisvinimą, kuris yra patvarios taikos būtinoji sąlyga" — sako PJT Seimo telegrama prez. Eisenhoweriui.

Tuo būdu PJT Seimas ryšium su Maskvos konferencija dar kartą paryškino faktą, kad sovietų pavergtosios Centro ir Rytų Europos tautos neturi tikros savo atsakomybės krašte ir dar kartą paneigė Sovietų Sąjungos pastangas piktnaudžiauti pavergtųjų tautų jausmus bei įsitikinimus.

PJT Seimo nepaprastajam posėdžiui pirmininkavo Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas (jo kalba buvo dėta skyrium). Lietuvos delegacijos vardu dėl PJT Seimo rezoliucijos ryšium su Maskvos konferencija žodį tarė M. Brakas.

Be Krėvės raštų lietuvių literatūra būtų žymiai menkesnė! Krėvės kūrybą jūs geriau suprasite perskaitę Chicagos Lietuvių Literatūros Draugijos leidinį Vincas Krėvė - Mickevičius. Jo kaina $1.00. Leidinį užsisakykit šiuo adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

Juozas Švaistas

PETRAS ŠIRVOKAS

Įdomiausioji nuotykių knyga, tinkanti seniems ir jauniems. Geriausioji dovana draugams. 228 puslapių. Išleido Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija. Kaina $2.00. Knygų pardavėjams nuolaida. Knygą galima gauti NAUJIENOSE. Pasiųsime paštu, kai čekis arba Money Orderis bus atsiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - $50,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

NAUJAS 1955 M. BUDRIK NUOSAVU LEIBELIU TELEVIZIJOS APARATAS

RCA LICENSED PATENTS UNDERWRITERS APPROVED

Padirbtas specialiai dėl Budriko per vieną geriausių dirbtuvių aukštos kokybės Radio ir Televizijų išdirbėjų.

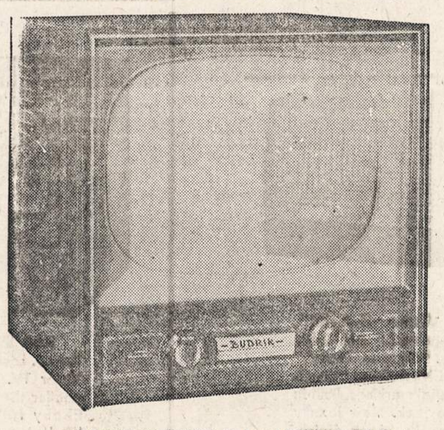

100 PROCENTŲ GARANTUOTAS

Dykai permainymas dalių ir tubų vienus metus. 5 metų garantija. 25 tubos (including Aluminized Electric Magnetic Pix and Four Rectifiers, dark glass; 18 K. V. Cascode Tuner 41 M. C./ 1 f.).

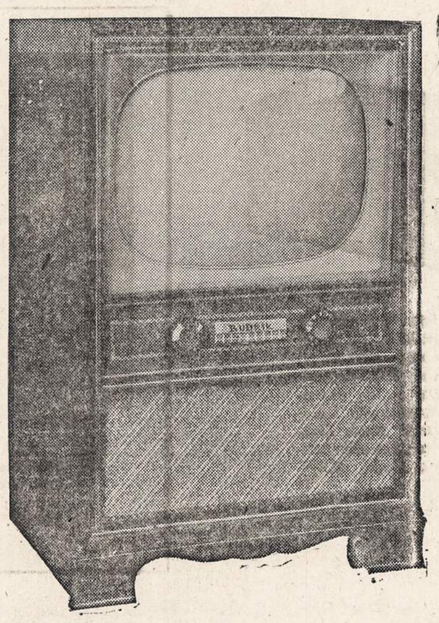

Tai yra aiškus paveikslas ir geras balsas, lengvai užtuninamas. Pamatykite Budriko Krautuvėje. Duodama 10 dienų išbandymui. Didelė nuolaida už seną setą.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI.
Tai yra geriausia dovana dėl Kalėdų jums ir jūsų šeimai.

JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted St. Tel.: CAlumet 5-7237

ATIDARA IR NEDĖLIOMIS NUO 11-5 VAL. DYKAI KALĖDŲ DOVANA IR KALENDORIUS VISIEMS.

Budriko Radio Valanda ketvirtadieniais nuo 6 val. iki 7 val. vakare iš stoties WHFC, 1450 kil. Klausytojai laimės prizus už atspėjimą.

Priešbolševikinio bloko rezoliucija

1954 m. gruodžio 6 d. Chicagoje gudų, kazokų, kroatų, estų, vengrų, latvių, lietuvių, slovakų, ukrainiečių ir slovėnų kraštų atstovų buvo priimta šiokia rezoliucija prieš bolševikus:

"Resolution of Publicity, Press and Radio Committee of American Friends of Antibolshevist Block of Nations

WHEREAS, it becomes absolutely necessary, fit and proper to adopt a resolution defining clearly the current communist slogan — Peaceful Co-existence — which Kremlin tune has gained wide circulation and consideration; and

WHEREAS, Moscow indulges in the use of many terms and slogans that have a very different meaning than that given in a dictionary and said terms or words can be called "upside down" words intended as a trap for the innocents who desire peace and to confuse western thinking in the issues involved therein, namely, means of obtaining a breathing spell in the cold war; and

WHEREAS, the term is but a tactic or maneuver to gain time to consolidate gains or prevent temporary set-backs and to lull dissatisfaction in communist ranks at home and abroad or to attempt discipline of dissidents; and

WHEREAS, Peaceful Co-existence has no meaning of any kind for the Western World as the objectives of communism remain the same as they have in the past 20 years to destroy and up-root the family and religion and subvert nations and no noticeable retreat has been made on this battelfront or time-table to gain these objectives by deceit or otherwise and the ends always justify the means in communist philosophy and practice, remenber Stalin's famous words — "They can swallow anything" and we usually do.

THEREFORE BE IT RESOLVED that no peaceful co-existence is possible or can come as the Kremlin has demonstrated from the very beginning that no actions worthy of peace or mankind's desire for existence or toleration of a communist slave state where barbarism is a prevailing form of government and freedom is but a myth.

BE IT FURTHER RESOLVED that it is the imperative duty of all men of good will as well as nations, not to sit idly by and await communist trial ballons, but to pierce their gas and to counterattack and be an the offensive with western Christian principles and ideals as they alone will conquer this atheistic menace.

BE IT FURTHER RESOLVED, that this Resolution be given due publicity in our respective organs of the press and radio as well the American press and radio and copies of this resolution be sent to the Senators and Representatives in Washington and other influential persons who should be advised of this action".

— **Rytinės Vokietijos valdžia** giriasi, kad pastaraisiais metais pas juos atbėgę 27,135 vokiečiai iš Vakarų.

Skaitykite "N-nas"

New York, N. Y.

Didžiojo New Yorko lietuviai š. m. lapkričio mėn. 15 d. užbaigė tremtiniams šelpti piniginį vajų, surinkę arti $10,000.

Lapkričio 22 d. BALFo Centro patalpose įvykusiame to vajaus komiteto posėdyje valdybos pirmininkas kun. dr. Stasys Valiušaitis padarė smulkią darbų apyskaitą. Vajaus metu, renkant aukas laiškais, prie bažnyčių, aukų lapais ir dėžutėmis, viso surinkta $9,764.20.

Stambiausios aukos gautos iš prel. Jono Balkūno vadovaujamos Viešpaties Atsimainymo parapijos — $200, Pranas Mačiulis su žmona aukojo $121, New Jersey Lietuvių Taryba — $100, New York Joint Board, ACWA per K. Kundrotą — $100, Lietuvių Siuvėjų Lokalas 54, per K. Kundrotą—$75, ir po $50: Bayonne, N. J., Šv. Mykolo parapijos klebonas kun. dr. J. Starkus, M. Jankevičiūtė ir dr. V. Paprockas.

Iš pavienių rinkėjų tarpo gausiausiai surinko Stefanija Kusienė iš Rocky Point, L. I., — $144, Pranas Mačiulis — $137, Jonas Avižienis iš Jersey City— $113 ir Katerina Vaitkevičienė —$100.

Kun. dr. Valiušaitis pabrėžė, jog prie vajaus sėkmingumo prisidėjo visų newyorkiečių talka. Čia jis ypač iškėlė parapijos klebonų prel. Jono Balkūno, kun. Norberto Pakalnio ir kun. Juozo Aleksiūno bendradarbiavimą. Vajaus metu jie ne tik per pamokslus ragino tikinčiuosius aukoti, bet ir prie savų bažnyčių patys pravedė rinkliavas. Vajaus komitetui nuoširdžiai talkininkavo newarkiečiai inž. V. Dilis ir Albinas S. Trečiokas.

Vajaus metu taipgi buvo darban užkinkytas ir nemažas tinklas spaudos, radijo bendradarbių ir kalbėtojų. Spaudoje rašė prel. Jonas Balkūnas, Juozas Audėnas, J. Grabau-Grabauskas, dr. Bronius Nemickas, dr. Antanas Musteikis, kun. Jonas Petrėnas, Antanas Sodaitis, dr. Antanas Škėrys, dr. V. Tercijonas ir pats vajaus komiteto valdybos pirmininkas dr. Stasys Valiušaitis.

Juozas Ginkus ir Jokūbas Stukas per savo radijo valandas BALFui leido nemokamai garsinti savo reikalą. Radijo bangomis į newyorkiečius kalbėjo prel. Jonas Balkūnas, Juozas Audėnas, Leonardas Andriekus, O. F. M., K. Krušinskas, dr. V. Paprockas, kun. Vytautas Pikturna, Jurgis Sirusas, Ona Valaitienė ir kun. dr. Stasys Valiušaitis.

Savo pranešimą vajaus komiteto valdybos pirmininkas užbaigė padėka visiems, ir aukotojams ir tų aukų rinkėjams bei talkininkams, pareikšdamas viltį, kad Vokietijoje pasilikusieji mūsų tautiečiai nebus pamiršti ir ateityje.

Po to į susirinkimą BALFo Centro Valdybos žodį tarė prel. Jonas Balkūnas. Jis dėkojo visiems, o ypač vajaus komitetui ir jo pirmininkui už pasidarbavimą.

Vajaus komiteto užbaigtuviniame posėdyje dalyvavo: komiteto pirmininkas kun. dr. Stasys Valiušaitis, komiteto finansų tvarkytojas Antanas Reventas, e. p. BALFo pirmininkas prel. Jonas Balkūnas, BALFo iždin. Albinas S. Trečiokas, BALFo direktorius Juozas P. Ginkus, BALFo reikalų vedėjas Stasys Lušys, Jonas Avižienis, Adolfas Dimas, Vladas Kulpavičius, p. Jieva Trečiokienė ir Pranas Vainauskas. Reikia pažymėti, kad komitetui antrus metus iš eilės energingai vadovavo kun. dr. Stasys Valiušaitis, kuris tam reikalui yra paskyręs visą savo laiką, atsisakydamas poilsio ir atostogų.

—**Salomėja Narkėliūnaitė.**

Budriko radijo programa

Pasiklausykite šį vakarą Budriko radijo programos iš stoties WHFC, 1450 kil., nuo 6 iki 7 val. Programoje dalyvauja žinomas operos solistas Algirdas Brazis ir Budriko valandos radijo orkestras.

Ta proga reikia pastebėti, kad Budriko krautuvėje dabar yra atidarytas specialus skyrius "Toyland", kur yra tūkstančiai įvairiausių vaikams kalėdinių dovanų specialiai nupigintomis kainomis. **K. K.**

Balfas ir šventės

Vietoj sveikinimų aukoja vargstantiems

Kaip kasmet, taip ir šiais metais daug lietuvių, vietoj Kalėdų ir Naujųjų Metų sveikinimų, aukoja per Balfą šalpos reikalams.

Ta proga ir šiais metais p. Pranas Linkus paaukojo 10 dol. šelpti vargo mokykloms Vokietijoje. Būtų gera, kad ir daugiau lietuvių šiuo pavyzdžiu pasektų.

Kun. J. Vėlutis savo parapiečių lietuvių tarpe surinko 30 dol. ir persiuntė Balfui šelpti vargstantiems lietuviams. Šią sumą sudėjo 17 asmenų.

Iš Balfo Chicagos Aps. V-bos iždininko Igno Daukaus, kurio adresas yra 3339 W. Evergreen Ave., Chicago 51, Ill., tel. BE 5-7339, teko patirti, kad Kalėdų senelis pavedęs jam priimti aukas, už kurias bus nupirkta vargstantiems vaikučiams dovanėlių. Taigi, laimingieji vaikučiai, atminkite vargstančius brolius ir sesutes lietuvius Vokietijoje ir nors mažute auką tuojau siųskite Balfo iždininkui minėtuoju adresu.

Kišenvagiui 10 metų

44 m. amžiaus J. Homer, 4010 Calumet, buvo nuteistas sėdėti 9—10 metų Illinojaus valstybės kalėjime. Jis rastas kaltas 1953 metais autobuse ištraukęs iš kišenės keleiviui piniginę. Jis ir anksčiau yra sėdėjęs kalėjime už panašų nusikaltimą.

Politinių kalinių susirinkimas

Visiems buv. bolševikų ir nacių kalėjimų kaliniams

1954 m. gruodžio 19 d. (sekmadienį), 14 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoje (III aukšte) įvyksta Politinių Kalinių Sąjungos Chicagos skyriaus narių metinis ir visuotinis susirinkimas. Kviečiami visi nariai gausiai dalyvauti; asmeniniai pakvietimai su susirinkimo darbotvarke nevisiems nariams galėjo būti išsiuntinėti, nes eilės neturima pasikeitusių adresų.

Dalyvavimas būtinas.

Skyriaus Valdyba

UŽSISAKYKIME LAIKRAŠTĮ

Vis daugiau įeina į paprotį švenčių ar kokia kita proga pirkti savo artimiesiems dovanų knygą ar užsakyti laikraštį. Ypač gražu, kad lietuviai savo artimiesiems ir draugam užsako laikraščius iš Amerikos į kitus kraštus. Toks paprotys yra gražus, nes, viena, jis palaiko draugystę; o antra, daug pasitarnauja lietuvybės išlaikymui ir spaudos žodžio palaikymui. Tad sutikime Kalėdas užsakydami sau ir draugams nors po vieną laikraštį ir nusipirkim nors po keletą lietuviškų knygų. O pradedant naujuosius metus, tenelieka nei vieno lietuvio, kuris neskaitytų lietuviško spausdinto žodžio! **Žv.**

Skaitykite "N-nas"

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau . . Mes mokam aukštus dividendus.

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000,00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Roosevelt Furniture

Pavasarinis birželio mėn. matrasų IŠPARDAVIMAS

$19.95 ir brangesnių

Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-1711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30

Lietuvių Prekybos Namai

Prekės be broku, sugadinimų. Klientų sąskaitos neparduodamos Finance Co. Prekyba atidaryta kasdien 9-9:30.

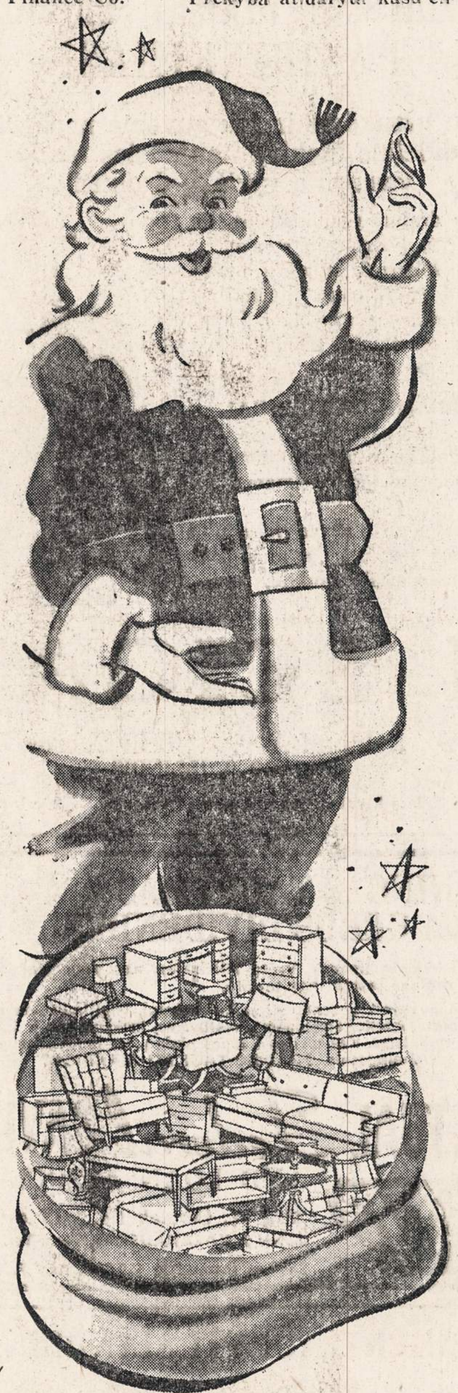

Perkantieji šį mėnesį svečių kamb., miegamojo, valgomojo rinkinius, gauna 10 dalių Hoover elektrinį dulkių siurbį dovanai.

DAUG ŠVENTĖMS DOVANŲ, VAIKAMS ŽAISLŲ

The 17-inch Du Mont BARTON Contemporary styling. Walnut, mahogany or blond grain finish. . . . now from $179.95† For 17" Table Model

19 colių mahogany kabinete $199.00

PIRKITE ŠIAIS METAIS — MOKĖKITE SEKANČIAIS.

FURNITURE CENTER, INC.

ĮMONĖS VEDĖJAS JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Street

Telefonas: Victory 2-4226

Atidaryta kasdien 9—9:30 val. Sekmadieniais 10—5 val.

5 Big Reasons Why PHILCO Miss America 24-in.TV is best of all for Christmas

PHILCO 6110—*Named in honor of Lee Ann Meriwether, Miss America 1955.*

1 TELEVISION'S CLEAREST 24" PICTURE — Giant 335 sq. inch aluminized picture tube. Twice as bright. Unmatched for contrast and detail.

2 POWER-PROVED "350" CHASSIS — Nothing near it in price approaches it for picture-making power, quality and dependability.

3 EXCLUSIVE PHILCO FINGER TIP TUNING — Only two controls are in view, yet all are at your fingertips. No Grappling, No Groping, No Guessing.

4 PHONORAMA ACOUSTIC LENS — Floods your entire room with sound so pure, so alive, you hear every note with concert hall clarity.

5 CUSTOM CABINET IN MAHOGANY FINISH — Striking new design blends with any room decor. Takes no more space than many 21" consoles.

Automatic CLOCK RADIO

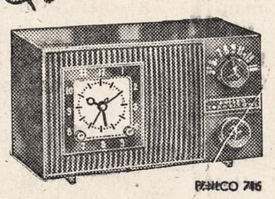

Priced so low you can buy two . . . one for yourself, and one as a gift. Precision electric clock and rich voiced radio. Wakes you up to music.

EASIEST TERMS!

TRAFICANTE BROS.

2301 W. Taylor St. TAylor 9-9100

759 So. California Ave. SAcramento 2-0301

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NEW DEAL LIQUORS

3450 So. Halsted Street YArds 7-6355

PIGIAUSIOS KAINOS ČIA PAT JŪSŲ KAIMYNYSTĖJE

ALKOHOLIS — 190 PROOF FIFTH $4.79

IMPORTUOTAS ALUS 6 BUTELIAI $1.98

IMPORTUOTO VYNO IŠPARDAVIMAS

WHITE BORDUX (Prancūziškas)	Fifth	98¢
CHIANTI RED (Itališkas)	Fifth	98¢
1949 CHATEAU (Prancūziškas)	Fifth	$1.39
JOHANNISBERGER (Vokiškas)	Fifth	$1.79
SCHWARZE KATZ (Vokiškas)	Fifth	$1.69
CINZANO VERMOUTH (Itališkas)	Fifth	$1.49

HENNESSY COGNAC FIFTH $5.39

7 Metų Senumo STRAIGHT WHISKEY, Fifth $2.98

BALTOS MEŠKOS ALUS PILNA DĖŽĖ $2.98

Puikios Kokybės 100 PROOF VODKA, Fifth $3.79

NAUJIENOSE už dolerį galite gauti
10 gražių lietuviškų ir angliškų

KALĖDINIŲ ATVIRUKŲ

Pasiųsime juos paštu, kai gausime čekį arba Money Orderį, pasiųstą tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street
Chicago 8, Illinois

P. & J. JOKUBKA

Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos Krautuvė

1. Sužieduotuvių ir vedybiniai deimantiniai žiedai, 2. Rank. laikrodžiai firmų — Cyma, Bulova, Elgin, Wyler ir kt., 3. Sidabro peilių, šakučių ir šaukštų komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulova, Emerson radijos, 7. Televizijos ir radijo lemputės, 8. Pudrinės, 9. Amžinos plunksnos, 10. Prosai, 11. Vėdintuvai (fans), 12. Patefonai ir plokštelės, 13. Elektriniai indai, 14. Žaislai ir rašymo reikmenys, 15. Lietuviškos knygos ir lietuviškais motyvais papuošti foto albumai.

Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas
4102 ARCHER AVENUE
Chicago 32, Ill. Tel. LA 3-8617

DIDŽIAUSIAS VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PASIRINKIMAS!

Laiku užsakėme ir jau gavome nepaprastai didelius kiekius naujausios mados vasarinių vyriškų drabužių.

Turime drabužių puikiausios medžiagos, įvairiausių spalvų, visokių išmierų ir vėliausių madų. Pas mus galite gauti eilučių, paltų, lietsargių, skrybėlių, batų, kojinių, marškinių, kelnių ir kitų reikmenų.

KALBAME LIETUVIŠKAI.

Kas negali visko iš karto užmokėt, duodame išmokėjimams.

Pirma negu pirksite vasarinius drabužius, užeikite pas mus, pasižiūrėkite ir pasiteiraukite.

H. SEIGAN

4622 So. Ashland Ave. Tel.: YArds 7-1272
CHICAGO 9, ILLINOIS

Krautuvė atdara kasdien. Sekmad. nuo 10 val. ryto iki 2 val. po pietų.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL *Federal* SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Tel. VI 7-7747
Savings Insured to $10,000.00 by F. S. L. I. C.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFAYETTE 3-8248
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & Co.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAFayette 3-6300

Property Management, Mortgage, Sales, Loans, Notary Public, Investment Counsellors

Home of ARCHER CURRENCY EXCHANGE
Checks Cashed, Money Orders, Utility bills accepted

TRUMPAI

* * *

— **J. Švaistas apie Krėvę** atsiminimų pluoštą papasakos sekmadienį, gruodžio 19 d., 4 val. Lietuvių auditorijoje Rašytojų Dr-jos rengiamame Vinco Krėvės minėjime. Juozui Švaistui Lietuvos nepriklausomybės pradžioje teko su Krėve arčiau bendrauti, lankantis jo bute, bendradarbiaujant Krėvės redaguotame "Skaitymų" žurnale, vėliau teko susidurti Lietuvos Universitete.

— **Lietuvių Enciklopedijos** IV tomas prenumeratoriams jau išsiuntinėtas. Šis tomas apima raidę C (nuo chronografas), Č ir D. (ligi dievaitis). Tomas turi 542 psl. Įrištas. Be kitų enciklopedinių žinių, šiame tome apstu įvairių sričių lituanistinės medžiagos. Čia sudėtos 543 iliustracijos, kurių 4 spalvotos: M. K. Čiurlionio Jūros sonatos (Allegro, Andante, Finale) ir jo preliudas "Vytis". (V.)

— **Inž. Stasys Radzevičius** ir p. **Sofija Radzevičienė** vietoj Kalėdų ir Naujųjų Metų sveikinimų paaukojo Liet. Studentų Šalpos Fondui, Vasario Šešioliktosios Gimnazijai ir studentų sąjūdžiui "Santarai" $15.

— **Vydūno Fondui,** kurį globoja Rašytojų Draugija, paaukojo Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-ja Montrealyje $45, St. Petrauskas $5 ir J. Salučka $ 2. Vydūno Fondo lėšomis bus leidžiama Vydūno monografija, kurią jau įpusėjęs rašyti Aleksandras Merkelis.

— **Stasys Tamulaitis,** vykdydamas savo pasižadėjimą kasmet aukoti lietuviškiesiems reikalams jo paties nusistatytąsias pastovias sumas, įteikė Rašytojų Dr-jos Literatūros Fondui $20 auką.

— **Juozas Balčiūnas,** Lietuvių Auditorijos direktorių pirmininkas, yra Komiteto Dr. J. Šliupo Biografijai Leisti pirmininkas.

— **Vaikų didžioji Kalėdų šventė** įvyks Liet. Auditorijoje šeštadienį, gruodžio 18 d., 6:30 val. vak., ir sekmadienį, gruodžio 19 d., 4 val. popiet. Šventės meninę programą atliks Moksleivių Tautinis ansamblis su 150 jaunųjų dainininkų, 120 tautinių šokėjų, 20 kanklininkų; moksleivių muzikos studijos akordeonistai palydės tautinius šokius. Bus vaidinimas "Kelias į tėvynę" ir gražus Kalėdų eglutės tradicijų montažas. Po meninės programos Kalėdų senelis visus vaikus apdovanos. Tėvai dovanas gali atnešti pas Maliorius, Lietuvių auditorijos šeimininkus, ne vėliau kaip vieną dieną prieš šventes.

— **Tautosakos rinkėjas Juozas Būga,** esąs Oak Forest, Ill., Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga sveikina visas daininkes ir dainininkus bei pasakų sekėjus, visas lietuvių draugijas ir klubus, kuriems jis priklausė.

— **Trys naujakuriai** — Stasys Patlaba, 6818 So. Laflin St., Juozas Dudėnas, 6931 So. Talman Ave., ir Vytautas Jasinevičius, 2120 So. Fairfield St. — baigė inžinerijos kursą Coyne TV-Radio Institute. Gruodžio 10 d. buvo kvotimai, kuriuos jie išlaikė, ir gavo diplomus. (K. P.)

— **Julius Plaušinaitis,** 7604 S. Union Ave., vietoj kalėdinių sveikinimų aukojo Balfui 5 dol. ir Vasario 16 Gimnazijai 5 dol.

— **Dramos aktorius Algimantas Dikinis** mielai sutiko būti Kalėdų Seneliu didžiojoje vaikų šventėje, gruodžio 18 d. 6:30 v. v. ir gruodžio 19 d. 4 v. v. Liet. Auditorijoje

— **Jono Malioriaus** administruojamoje Lietuvių Auditorijoj vyksta stambūs remonto darbai. Atnaujinamas ir pailginamas baras, įmontuojamos naujos lentynos. Dar prieš Kalėdas numatomi užbaigti įvairūs Lietuvių Auditorijos užeigos patobulinimai, kurie teiks lankytojams daugiau patogumo.

— **Ona Gradinskienė** stovėjo visą dieną su aukų dėžute gatvėje, o jos vyras, Jonas Gradinskas, ir Nikodemas Abromas išvežiojo aukų rinkėjus į gatves Bridgeporte Balfo viešosios rinkliavos metu.

— **Balfo 3 skyrius** Bridgeporte turi du jubiliatus: Adomą Banį ir Oną Bendauskienę, kurie švenčia dešimtmetį Balfo darbuotėj. Ponas A. Banys nuo pat skyriaus įsisteigimo iki šiol yra šio skyriaus pirmininkas, be kurio neišsivertė nei viena rinkliava, nei vienas vajus. Ponia Ona Bendauskienė tyliai ir kantriai per dešimt metų tvarkė ir rūšiavo surinktus Balfui rūbus.

Šaltimiero radijas

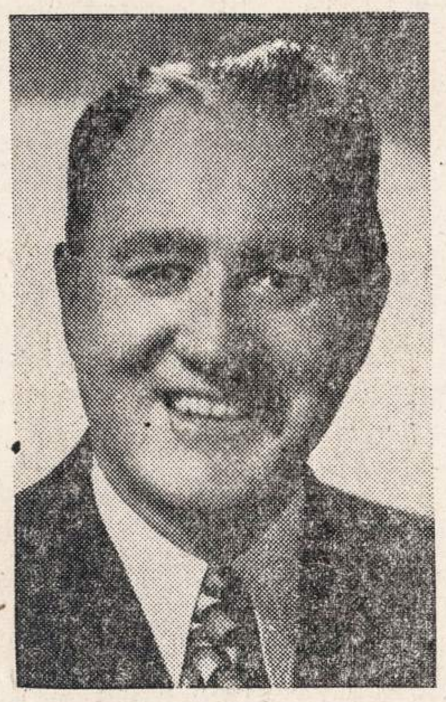

Klausykite Povilo Šaltimiero radiją šį vakarą WGES — 1390 kil. Pradžia 8:00 val. vak. Visada gyvi ir puikūs transliavimai, be rekordų.

*Chicagiečiams susisiekimo nelaimės kiekvienais metais kainuoja $40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmokate savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety".

"Naujienose" pasiskelbęs - - visus biznvje nustelbia

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ
PRANEŠIMAI

Balfo 3 skyriaus, Bridgeporte, metinis susirinkimas įvyksta gruodžio 17 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Auditorijoje. Bus svarbūs pranešimai ir valdybos rinkimai. Bridgeporto kolonijos lietuvius prašome gausiai dalyvauti. **—Valdyba.**

Chicagos Liet. Suvalkiečių Draugijos choro svarbi pamoka bus penktadienį, gruodžio 17 d., 8 val. vakare, Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai prašomi susirinkti. **—O. Švirmickienė.**

Žemaičių Kultūros Klubo priešmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, gruodžio 15 d., 7:30 val. vak. Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai prašomi dalyvauti, nes bus rinkimas valdybos 1955 metams. **—Nellie Wilcop, nut. rašt.**

ROZALIJA BUKAREVIČIENĖ
(BUTAUTAITĖ)
4748 N. Washtenaw Ave.

Mirė 1954 m. gruodžio 14 d., 4 val. po pietų, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Kauno gubernijoje, Raseinių parapijoje, Skaudvilės mieste.
Amerikoj išgyveno 46 metus.

Paliko nuliūdę: 4 sūnūs: Paul, William, Joseph ir Charles, marti Bernice; duktė Sophie Bukarevičius ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas John Redmond koplyčioje, 2627 W. Lawrence Ave.
Penktadienį, gruodžio 17 d., 9:30 val. ryte kūnas bus lydimas iš koplyčios į St. Adalbert kapines.
Visi a. a. Rozalijos Bukarevičienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Sūnūs, Duktė, Marti ir kiti Giminės.

Laid. direkt. John Redmond.
Tel.: LOngbeach 1-4343.

FRANK STAUTIS
7030 So. Campbell Ave.

Mirė 1954 m. gruodžio mėn. 13 dieną, 12 val. dieną, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Šiaulių apskr., Kuršėnų parapijoje.
Amerikoj išgyveno 52 metus.

Paliko nuliūdę: mylima žmona Sofija (Mitchell), dvi dukterys: Helen, Maryanne Lyon, žentas Jack, 3 anūkai: Jack Jr., Renee ir David; sesuo Alice Miller su šeima, švogeris Stanley Mitchell su šeima, švogerka Frances Stumbris su šeima; brolio dukterys su šeimomis ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas 2424 West 69th Street.

Šeštadienį, gruodžio 18 dieną, 9:30 valandą ryte, kūnas bus lydimas iš koplyčios į St. Adrian's parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Frank Stautis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Dukterys, Žentas, Anūkai, Sesuo, Švogeris, Švogerka ir kiti Giminės.

Dėl informacijų šaukti:
GRovehill 6-2345

MAGDALENA BRAZINSKAS
po tėvais Raišutytė
4612 So. Paulina Street
Namų tel.: YArds 7-1395

Mirė 1954 m. gruodžio mėn. 14 d., 4:15 val. ryte, sulaukusi 39 metų amžiaus.

Gimusi Chicago, Ill.

Paliko nuliūdę: vyras Felix, tėvas Frank, pamotė Martha Raišutis, brolis Frank, brolienė Mary ir jų šeima; podukra Cecilija Budvitis, jos vyras Stanley ir jų šeima; posūnis Felix, jo žmona Frances ir jų šeima; posūnis Alfonsas Brazinskas, jo žmona Josephine ir jų šeima, švogeris Steve Brazinskas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje bus gruodžio 15 d., 5 val., 4605 S. Hermitage Ave.

Penktadienį, gruodžio 17 d., 9:30 val. bus lydima iš koplyčios į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Magdalenos Brazinskas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Tėvas, Pamotė, Brolis, Brolienė, Podukra, Posūniai ir kiti Giminės.

Laid. direkt. John F. Eudeikis.
Tel.: YArds 7-1741.

MARIJONA YOVAIŠIENĖ
PAGAL TĖVUS GERULIŪTĖ, ROCKFORD, ILL.

Mirė 1954 m. gruodžio 13 d., 3:00 val. po pietų, sulaukusi 59 metų amžiaus. Gimusi Amerikoje, Seatonville, Ill., 1896 m. lapkričio 22 d.

Paliko nuliūdę duktė Geraldine, žentas Ray Marconi ir jų dukra Jeana; sūnus Darwin ir marti Gloria, trys seserys: Helė ir josios vyras Brast; Margarita ir josios vyras Dr. P. G. Luomons, Ieva ir josios vyras Charles Stark, švogeris Dr. Walter Yovaish su žmona ir kiti giminės, daug velionės draugų bei pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Julian-Poorman Funeral Home, 305 No. 5th St., Rockford, Illinois.

Penktadienį, gruodžio 16 dieną, 1 valandą po pietų bus lydima iš Julian-Poorman Funeral Home į Greenwood kapines, kur bus palaidota šalia josios vyro Jono Yovaisho.

Visi a. a. Marijonos Yovaišienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Duktė, Sūnus, Anūkė, Seserys, Švogeriai, Marti ir kiti Giminės.

URBA — Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS — Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. — PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
6126 W. ROOSEVELT ROAD Phone: OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

PAJŪRIO LIETUVIO ATSAKYMAS ANSUI LYMANTUI

(Tęsinys)

Krikščionybė ir socialinis gyvenimas

A. Lymantas apkaltina krikščionybę ne tik dėl visokių religinių blogybių, bet ir dėl anų laikų socialinių negerovių. Jis, tarp kitko, rašo:

...“Kryžių ir altorių pelenai kalba aiškia kalba apie tų laikų katalikų Bažnyčios ‘susirūpinimą’ pavergtų valstiečių labu, jų politiškai bereikšme padėtimi ir sunkia vergija”... ir t. t.

Bet socialinis žmonijos gyvenimas yra juk senesnis už krikščionybę. Pavz. vergija, visokių baudžiavų naštos ir kitokios socialinės nelygybės juk egzistavo jau seniai prieš krikščionybės laikus.

Prancūzų mokslininkas Fustel de Coulanges, apibūdindamas prieškrikščionybės laikus. rašo:

“Tai buvo naminių dievų ir daugybinių dievybių laikotarpis. Ta religija davė pradžią teisei ir žmonių nuosavybės bei paveldėjimo santykiams; bylų procedūros buvo vedamos ne pagal kokius įgimtus lygybės pradus, bet atsižiūrint tikybos dogmų ir kulto reikalų... Tikyba buvo šeimininku ir privačiame ir viešajame gyvenime, kurioje valstybė buvo tiktai privati bendruomenė, karalius — vyriausias ir magistratas... kurioje individualinės laisvės niekas nežinojo, kurioje žmogus buvo valstybės vergas ir savo kūnu ir savo siela bei turtu, kurioje privalu buvo nekęsti svetimšalio... Ir kada mintis ir visuomenės institucijos buvo padariusios sakytąją pažangą, tada atėjo Krikščionybė. Ji kvietė visus žmones garbinti tiktai vieną Dievą... Dievą neturintį kokios vienos išrinktosios tautos ir neskiriančio nei rasių, nei žmonių, nei valstybių... ir daugybės dievų baimė užleido vietą Dievo meilei”.

Iš to, kas pasakyta, matyti, kad daugelį socialinių negerovių krikščionybė perėmė jau iš senesnių laikų, ir pati (Bažnyčia) būdama, bent formaline prasme, nepasaulinio pobūdžio institucija ir neretai neišvengdama ir luominio charakterio, ji tenkinosi socialinių problemų atžvilgiu daugiau tik teoretine misija, ir žmonių materialinio gyvenimo priespauda ir teisinė padėtis galėjo dažniausia gerėti tik tiek, kiek patys didikai sutiko.

Socialinė žmonių padėtis nepagerėjo nei po Reformacijos, kurią A. Lymantas nori vietomis vaizduoti, kaip visokių laisvių įgyvendintoją. Po šito laikotarpio valdovų autoritetas sustiprėjo dar labiau ir tada įsigalėjo istorijoje vadinama Absoliutizmo gadynė, kur kartais tie patys pavz. Reformacijos konfliktuose dalyvavę Vokietijos kunigaikščiai žygiavo 1792 m. Prancūzijos Revoliucijos proga, prieš absoliutinę santvarką sukilusius prancūzus malšinti. Todėl ir Veit Valentin rašo, kad po Reformacijos karų valstietis buvo vėl nustumtas į tamsią, politiškai bereikšmę ir sunkią vergiją.

Efektyviau viduramžių socialinio ir dvasinio gyvenimo negeroves pradėjo iškelti ir diskutuoti tik vadinamoji 18-to amž. Apšvietos gadynė (šviečiamoji literatūra), kur pradedant anglų mokslininkais, empiristu John Locku ir kitais, Prancūzijoje Voltairu, Montesquie, Rousseau, Amerikoje Th. Paine ir t. t., buvo pradėta viešai ir drąsiai kritikuoti senoji visuomeninė santvarka ir Bažnyčios bei įvairių luomų privilegijos, ir deklaruota nauji žmonių lygybės ir prigimtos teisės principai, kurie įtakojo Š. Amerikos, Prancūzijos ir kitų kraštų revoliucinius sąjūdžius ir praskynė kelią vergijos, baudžiavos ir kitų nežmoniškų senovės gyvenimo liekanų panaikinimui.

Ar į Maž. Lietuvą atsikraustę zalcburgiečiai ištikrųjų pasižymėjo aukšta kultūra?

Nei Dr. Vydūnas, nei lietuviai mokslininkai ir objektyvesni vokiečiai neteigia, kad Maž. Lietuvos užkariautojai ir kolonistai vokiečiai būtų ten atnešę aukštą kultūrą, kaip A. Lymantas kad nori išvedžioti. Neneigdamas bendros vokiečių kultūros ir išvardijęs keli faktus, aš jam buvau pastebėjęs, kad vokiečiai bent savo politinėse ir lietuvių nutautinimo priemonėse nepasižymėjo Maž. Lietuvoje jo akcentuojama aukšta kultūra, ir imant pavz. nacių viešpatavimo laikotarpį M. Lietuvoje, mano manymu, vietoj A. L. vartojamo “aukštos kultūros” termino, tiktų geriau sakyti, kad mažlietuviai gyveno tarp aukštos civilizacijos vokiečių tautos.

Nepatenkintas į tai A. Lymantas atsako:

“Savo paskutiniame straipsnyje tarp kitko buvau parašęs, kad Maž. Lietuvos lietuviai turėjo gyventi nors su svetima, bet aukštos kultūros ir civilizacijos vokiečių tauta... pastebėję, kad į Maž. Lietuvą atsikraustę zalcburgiečiai nepasižymėjo nei aukšta kultūra ar dora, bet lietuviai dažnai juos dar ir ūkininkauti turėję mokyti. “Draugo” redakcija (šio straipsnio autorius) mane pamoko, kad “geriau, Ansai, šiuo atveju gal tiktų sakyti tarp aukštos civilizacijos tautos”.

O girdamas ypač į Maž. Lietuvą atsikrausčiusių protestantų vokiečių kultūrą, jis toliau (54. X.4) rašo:

“Bet kaip ten bebūtų, mažlietuviai gyveno kelis šimtus metų tarp zalcburgiečių, prancūzų, olandų, šveicarų ir pagaliau “Draugo” paminėtų nekultūringųjų vokiečių, kurių kultūros, mano manymu, sulyginus su Didž. Lietuvos žmonių padėtimi, visgi **aukštai prašoko** rusų ir lenkų kultūras”.

Šis paskutinis sakinys yra truputi neaiškus. Į sąvoką, A. Lymanto rašomų žodžių “... kurių kultūros, mano manymu, sulyginus su Didž. Lietuvos žmonių padėtimi...” įeina, rodos, (arba tarp eilučių išskaitoma) ir Didž. Lietuvos lietuviai, kurie, kaip ir visi kiti to krašto gyventojai buvo tam tikroje (kultūrinėj) padėty.

Su šiais A. Lymanto išvedžiojimais, atrodo, negalėtų sutikti joks padoresnis lietuvis. Ir pirmiausia, jei A. Lymantas ima tokius kultūrų lyginimus daryti, tai jis turėtų tai bent kiek ir įrodyti ir paremti faktais. Juk neminint jau Lietuvos istorijos ir panašių šaltinių, visai ką kitą kalba apie A. Lymanto linksniuojamą pavz. 18-tame šimtmety į Maž. Lietuvą atsikrausčiusių zalcburgiečių kultūrą ir objektyvesni anų laikų vokiečių mokslininkai bei įstaigų užrašai.

Lietuvos Istorijoje apie 18-to amžiaus Maž. Lietuvos kolonistus rašoma:

“Iš visur sugraibstyti kolonistai nepasižymėjo nei geru ūkininkavimu nei doru gyvenimu. Daugiausia tai buvo įvairūs neramūs avantiūristai. Į Maž. Lietuvą jie atnešė daug netikusių paročių — tinginiavimą, girtybę, muštynes ir ištvirkavimą... ir Duonelaitis skundžiasi. Tuo būdu viso krašto gerovės pagrindas liko, kaip buvęs, lietuviškasis elementas. Tik vok. valdžia tolydžio protegavo kolonistus, laikė juos privilegijuotais krašto gyventojais, nes jie buvo gera atrama germanizacijai”.

O vokietis Dr. Beheim — Schwarzbach (iš Dr. Vydūno raštų) rašo:

“Valdžios žmonės praneša apie zalcburgiečius (vidurvasaris 1733 m.) sekančiai: apie zalcburgiečius, neliečiant jų ydas (Laster), tekalbama mažai gero. Kuo ilgiau, tuo labiau rodo jie tinginystę, kad jie visas progas, kuriomis jiems darbas ir uždarbis yra į rankas duodamas, atmeta ir laiką praleidžia savo draugų lankymais, arba jei jie namuose yra — miegojimu patvoriuose ir kortų lošimais”.

Toliau Dr. Beheim - Schwarzbach rašo:

“Čia gulėjo tie stiprieji, anksčiau į darbą įgudę vyrai... už šiltų pečių svetimų žmonių (lietuvių) stubų! Niekas tam svečiui netiko. Šeimininko šeimai ką nors padėti jis nebuvo išjudinamas, jis norėjo, kad jam būtų patarnauta”.

Kitur vienas pareigūnas skundžiasi:

“Iš 50 man į darbą pasiųstų zalcburgiečių, yra vos šeši į darbą atėję, likusieji vaikščioja veik šen veik ten aplinkui”.

Toliau Dr. Beheim - Schwarzbach rašo:

“Karalius (Prūsijos) mato esąs priverstas įstatymo išleidimu zalcburgiečiams dėl jų neklusnumo ir valkatavimo mirties bausme pagrasinti. Tai, atrodo, neš vaisių”.

O kai zalcburgiečiai valkataudami pradėdavo ir į užsienius pasitraukti, tas pats autorius rašo:

“Karalius užpyko dėl to labai ir įsakė visus piktadarius be malonės virve nubausti (pakarti)”.

Vietomis kolonizuoti išsitarnavę kareiviai, kaip A. Skalweit rašo, padidinę krašte tik bastūnų ir ubagų skaičių ir t. t.

O. A. Lymantui vistiek atrodo, kad mažlietuviai gyveno tarp aukštos kultūros... vokiečių tautos!

(Bus daugiau)

Tai bent naujienos

Rašomos mašinėlės su lietuvių ir kitų kalbų raidynais, tokių dar nebuvo iki šiam laikui rinkoje. **Vaikams vežimėliai,** reto gražumo. Įvairūs **foto** ir **radio** aparatai, su kuriais girdima ir Europa. **Cyma** šveicariški laikrodžiai, žinomi visam pasauliui. **Patefonai** ir visokios jiems lietuviškos ir angliškos plokštelės.

Visokie gintaro, odos, medžio, rankdarbiai ir kitokie liaudies meno kūriniai primena Lietuvą. Virš minėtos prekės įveztos iš Europos, gražios, geros kokybės, o kainos nebrangios. Reikalaukite katalogų — kainaraščių iš J. KARVELIO, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YArds 7-0677.

Prekės siunčiamos į visas pasaulio šalis. Sk.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius Visuose atsitikimuose egzaminavima daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str.
CHICAGO 32, ILL.
LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

IT'S NOT TOO LATE

1954 metais Amerikos žmonės sudėjo į Taupymo ir Skolinimo Bendroves virš 9 bilijonus dolerių. Jie žino, kad čia sudėti pinigai yra apdrausti iki $10,000.00 per Federalės Valdžios įsteigtą įstaigą ir kad gauna gerus devidendus. Nėra vėlu! Pradėk šiandien!
KALĖDINIO KLUBO mokesčius galimą mokėti:
po $ 2.00 kas antra savaitė
po $ 4.00 „ „ „
po $ 6.00 „ „ „
po $10.00 „ „ „
po $20.00 „ „ „
Platesnių informacijų kreipkitės į
Universal Savings and Loan Association
1800 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: HAymarket 1-2028
Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.
Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro.
Automobilistams tuščias lotas šalimais.

DUOKITE PRAKTIŠKIAUSIAS DOVANAS KALĖDOMS

Dėl namų, dėl šeimynos džiaugsmo. Taip pat čia rasite tūkstantinį pasirinkimą dėl Tamstų mažųjų: žaislų - toys. **Už prieinamiausias kainas mieste.** Maži rankpinigiai rezervuos dalykus Kalėdų pristatymui. Kviečiame greitai atsilankyti į šią
Ėrdvią ir Patogią
Seniausią Lietuvių
Bendrovės Krautuvę
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 Archer Ave.
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.

30 METU SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius.. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikietą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:

1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai,

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštad. 10-2 ir trečiad. tik nuo 10-12.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Buto telefonas: EUclid 6-2806
DR. L. PETRAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
1405 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
Kasdien 10-12 prieš piet, 2-4 po piet, 6-9 vakaro; šeštadienį 9-1.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treč. ir šešt. tik 3-5.
Tel.: PRospect 6-8548

Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1, ir 2-4.
šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959

Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitų laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI
Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

Now at SOLTIS'

Nos. 4410-4411 10-CUP COFFEEMATICS

Fastest way to good, crystal-clear coffee. Flavor selector automatically brews it to taste — mild, medium, strong. Redi-Lite signals when coffee is done. Coffee is kept at perfect serving temperature. Makes 5 to 10 cups. Graduated cup markings. One piece copper body, tinned interior. Non-drip spout. Black plastic handle and base. 6-ft. detachable cord. 600 watt unit. 55-watt warming element. 110-120 volts. A. C.

4410 — Copper Body, Chrome Finish over Nickel Plate.

4411 — Copper Body, Copper Finish, Lacquer Coated.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St. **HEmlock 4-7095**

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Moving **Moving**

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.

NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

GASO LEIDIMUS TURINTIESIEMS

PATARIAMA PASINAUDOTI SIEGLER PEČIAIS

VISI SIEGLER PEČIAI GAZO CO. INSPEKCIJOS BUS UŽTIKRINTAI PRIPAŽINTI

SIEGLER pečiai yra pilnai automatiški. Porcelano emalius visam gyvenimui. Padaryti iš stipraus špižiaus. Viskas pilnai įrengta. Nereikia jokių priedų. Turi Honeywell kontrolę. Įrengtos dumplės. Šeši modeliai, kurie apšildo nuo 1 iki 6 kambarių. Turime baltą virtuvinį stilių.

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 West Cermak Rd. **BIshop 7-3333**

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Diskutuoja dirbtinį apvaisinimą

Teisėjo Gorman sprendimas, kad dirbtinio apvaisinimo keliu gimę kūdikiai yra nelegalūs, išskyrus atveją, jei tam panaudotos motinos vyro sėklos, sukėlė plačias diskusijas gydytojų tarpe.

Ginekologų suvažiavime Chicagoje buvo pareikšta nuomonė, jog teisėjo sprendimas tesąs juridinis dalykas, bet gydytojai tokį apvaisinimą turį laikyti legaliu. Ypač tokiais atvejais, kai bevaikiai tėvai patys sutinką, jog jie nori turėti dirbtinio apvaisinimo keliu gimusį kūdikį. Kita vertus, tūkstančiai tokiu būdu gimusių vaikų palieką šiuo teismo sprendimu nelegaliai.

Presbiterionų Wheaton bažnyčios kunigas Stewart sako, jog teismo sprendimas, apsunkinąs jau tuo būdu gimusius vaikus, todėl jis esąs linkęs į humanistinę pusę.

Dr. Just, Chicagos gamtos istorijos muziejaus direktorius ir buvęs Notre Dame universiteto biologijos profesorius, sako, jog dirbtinis apvaisinimas negalįs būti laikomas "svetimoteriavimu".

Įvairios žinios

— Pajamų mokesčio (Income tax) blankai 1954 m. pajamų pranešimams gaunami vidaus pajamų departamente, 22 West Madison, taip pat JV teismo rūmuose, 219 Clark St., ir kituose skyriuose.

— Žemės ūkio departamentas planuoja pradėti tyrinėti mokykloms maisto dalinimą, kuris buvo pavestas Dunbar & Co., vadovaujamai J. W. Dunbar, Sangamon apskrities teismo raštininko. Išdalinimas atnešęs nemaža nuostolių švietimo tarybai.

— Gubernatorius Strattonas pareiškė, jog valstybės ir federalinės įstaigos turėtų daugiau skirti lėšų neturtingiesiems ir pasenusiems šelpti.

Grįžtame į indėnų laikus

Šiandien tiek daug moterų uždarbiauja, kad, atrodo, grįžtame į Amerikos indėnų laikus.

Tokias mintis reiškė Dr. Hesseltine, Chicagos universiteto medicinos mokyklos profesorius ir moterų gimdymo specialistas. Tokio didelio skaičiaus moterų išėjimas į darbus galįs sunkiai atsiliepti namams ir šeimos gyvenimui.

Šiuo metu iš 59 milijonų JAV moterų uždarbiaujančių yra 20,565,000, arba 34.6%.

Senieji Amerikos indėnai buvo įsivedę tokią tvarką, kad moterys dirbo žemę ir darbus apie namus, o vyrai medžiojo ir kariavo. Pagal tai duonos uždirbėjai buvo moterys, išskyrus tiktai mėsą, naminius paukščius ir žuvis.

Kad amerikietės turinčios eiti uždarbiauti, esanti kalta Amerikos socialinė santvarka, norint daugiau pinigų geresniems namams, geresniems automobiliams, didesniems televizijos aparatams. Kiti veiksniai — netikrumas ir baimė, atsiradę po II Pasaulinio ir Korėjos karo, taip pat "šaltasis karas".

Studijuoja nepadoriąją literatūrą

Grupė moterų yra sudariusi čia tam tikrą komitetą geresnei jaunimo literatūrai. Jų uždavinys išstudijuoti "kamikus", erotinio pobūdžio bei nepadorių paveikslų leidinius, kurie žaloja jaunimą, ir paskui pasiūlyti atitinkamų priemonių kovai su šiokiais leidiniais. Komitetas žada susirinkti sausio 11 d., kada jau galėsiąs paruošti nepadoriųjų ir jaunimui nesiūlytinų leidinių sąrašą.

Pagavo grasinusį prezidentui

Slaptoji policija suėmė 18 metų tarnautoją, kuris parašęs grasinamą laišką prezidentui, žadėdamas jį nužudyti.

Tai T. Krall, 3905 N. Oak Park, kuris teisėjo buvo paleistas iki teismo už $500 užstatą. Jaunuolis prisipažino, jog jis parašęs laišką, kuriame pareiškė, kad jis nepakenčia Eisenhowerio ir ruošiąsis jį nužudyti 1955 m. vasario 31 d. (kaip žinia, tada vasaris teturės 28 dienas). Paskui tą laišką suglamžęs įmetęs į atmatų dėžę. Esą, kas nors jį bus radęs ir pasiuntęs. Laiške buvo jo pavardė ir adresas. Nors jis ir nesutinkąs su prezidento politika, bet jis niekada rimtai nemanęs prezidento nužudyti.

Įstatymas numato už grasinimą prezidentui iki 5 metų kalėjimo bausmę.

JOSEPH BULOFF,

kuris vaidina svarbiausią vaidmenį "The Fifth Season" komedijoje, vaizduojančioje pasakišką Manhattano madų pramonę. Savo laiku artistas Buloff yra daug vaidines su Vilniaus artistų grupe, o Chicagoje kurį laiką jis vadovavęs meno institutui.

* Prie žalios šviesos įstatymas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių statistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukančių mašinų... Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampų.

MIELOSIOS SESĖS

Vel. Louise Narmontaitės atminimui

L. NORMANTAITĖ

Sode žydinčių gėlelių dvelkia saldūs [kvepalai,
O šešėliuos tarp medelių lyg [šypsojančią matai...

1944 m. gruodžio 14, prieš išvykdama New Yorkan Balfo reikalais, dar kartą paskambinau mano artimai draugei Louise, norėdama pasiteirauti apie jos sveikatą. Kaip visuomet, ji linksma, išgirdusi mano balsą, laidavo, kad sveikata einanti geryn ir, kad ji lauksianti manęs sugrįžtant, nes mudvi turinčios daug ką apkalbėti, išspręsti.

Išvažiavau apsidžiaugusi, kad ji jautės tvirtesnė ir, kaip visuomet, buvo linksmai nusiteikusi. New Yorke atlikusi reikalus greičiau negu buvo numatyta, maniau sau padaryti staigmeną savo vyrui, sugrįždama anksčiau negu jis laukė. Tačiau sekmadienio rytą sugrįžusi ne aš padariau staigmeną, bet liūdnas surprizas laukė manęs. Radau, kad išvakarėse, gruodžio 16 d., mano ilgų metų artima ir mylima draugė Louise Narmontaitė staiga mirė. Ilgą laiką nebegalėjau suprasti, kad Louise, visuomet pilna gyvumo, energijos, kupina planų, sumanymų ateities darbams, taip besirūpinanti kitų gerove, užmigo amžinuoju miegu...

Mintys žaibo greitumo nuskrido į praeitį, kada, atvykusi Chicagon, susipažinau su Louise. Mudvi greitai radome bendrų minčių ir darbų. Gal pats artimiausias mudviejų bendras pamėgimas tai buvo muzika. Daug malonių valandų praleidom skambindamos piano duetus, arba vėl, kada Louise akompanuodavo mano dainoms. Vėliau gyvenime mudvi turėjom kitą bendrą interesą: tai "Naujienose" vedamą "Moterų Skyrių". Louise buvo viena iš šio skyriaus steigėjų ir nuo pirmos dienose daug jame bendradarbiavo. Jos vedama kolumna "Vaikas ir Mokykla" buvo viena šio skyriaus populiariausių. Būdama aukštesniosios mokyklos mokytoja ir turėdama daug metų patyrimo, ji buvo visais atžvilgiais kvalifikuota tokia kolumnai vesti.

Be to, Louise organizavo studentų būrelius ir buvo vedėja studentų kertelės, kuri buvo pirma angliškai vedamas skyrius lietuvių spaudoje, Tai buvo Naujienose.

Nors ji buvo Amerikoje gimusi lietuvaitė, viena iš pirmųjų Chicagos mergaičių siekusi aukštesnių mokslų, ji niekada nesitolino nuo lietuvių, bet buvo gera patriotė. Ji nemaža dalyvavo visuomeninėj veikloj; ypač rūpinosi, kad lietuvių vardas būtų gražiai garsinamas kitataučių tarpe. O kaipgi geriau pasirodyti, jeigu ne su savo kultūra, su savvo muzika, dainomis.

Atsimenu, kaip ji surengė vieną įdomią programą kitataučių aukštosios mokyklos mokytojams. Pakvietė gražų būrį mokytojų Chicagos mokytojų kluban vidurmiestyje. Priėmė visus su vakariene, po kurios ėjo programa. Ši susidėjo iš paskaitos apie Lietuvos istoriją, kalbą ir liaudies dainas. Kalbėjo Dr. Petras Daužvardis ir šių žodžių rašytoja. Į kalbas buvo įpintos dainos, kurias atliko ką tik iš Lietuvos sugrįžusi operos solistė Barbara Darlys, o jai akompanavo muzikas Jonas Byanskas. Programai pasibaigus ir publikai prašant dar daugiau to mūsų liaudies turto, ponia Juzė Daužvardienė mielai sutiko pasekti pasakaitę apie Kastytį ir Juratę, o p. Byanskas paskambino eilę mūsų liaudies šokių. Programa taip sužavėjo klausytojus, kad Louise gavo pakvietimų ją pakartoti kitose Chicagos dalyse. Louise niekuomet nesigailėjo nei energijos, nei išlaidų kitataučiams parodyti, kad lietuviai turi savo vietą šalia kitų kultūringų pasaulio tautų.

Louise turėjo daug gražių ypatybių, brangių požymių, jų tarpe — jautrią, gailestingą širdį. Ji buvo pirmutinė ateiti pagalbon žmogui, kuriam buvo reikalinga ištiesti maloninga ranka. Ji nesiekė, neieškojo kokios aukštos, aristokratiškos draugijos. Ji mylėjo paprastus, nuoširdžius žmones. Ji su jais dirbo, kada buvo reikalas, jiems gelbėjo. Ji buvo visais atžvilgiais kilnios širdies asmenybė.

Turiu labai daug gražių atminimų iš mudviejų draugavimo ir bendradarbiavimo dienų. Atsimenu, kaip mudvi maloniai praleisdavom laiką planuodamos "Moterų Skyriaus" specialias laidas, kaip Kalėdų, Velykų, Motinos Dienos ir kitoms šventėms paminėti. O kiek mudvi rodydavom savo "kūrybinio gabumo" piešdamos lietuvių dainas su jų vardais ant rankšluosčių, išsiuvinėdamos jas ir dovanodamos savo draugėms, skyriaus bendradarbėms. Tokių rankšluosčių su "Kur bakūžė samanota", "Plaukia žąselė per Nemunėlį", "Saulelė raudona", "Sėjau rūtą, sėjau mėtą" ir daugel kitų išsiuntinėjom po JAV ir net Kanadą.

Nemaža malonumo turėdavom versdamos mūsų dainas į anglų kalbą, kada reikėjo supažindinti kitataučius klausytojus su mūsų poetų kūryba. Ypač daug rūpesčio mudvi turėdavom versdamos Maironio eilėraščius "Mano gimtinę" ir kitus. Bijojome, kad tik sugebėtume tinkamai perduoti poeto gražią sielą. Daug, labai daug brangių atminimų Louise paliko man.

Ir šiandien, kada sukanka lygiai dešimt metų nuo jos mirties, aš esu kapina vien tik gražių atsiminimų. Louise Narmontaitė savo palyginti trumpam gyvenime sutalpino daug darbų, kuriuos žodžiais nebegalima įvertinti. Ji buvo pavyzdinga duktė, moteris ir draugė. Ji buvo kultūringa lietuvaitė ir gyveno tam, kad įneštų ką nors kilnaus, naudingo į bendrąjį mūsų gyvenimą.

Už tai josios gyvenimo saulutės atspindis šviečia ir šiandien visais tais keliais, kuriais gyvenimas ją vedė. Jos gyvenimo takeliuos pasodintos gėlelės nuolat skaisčiai žydi. Šiandien mes, susikaupę ir mintyse supynę puokštelį neužmiršuolių, patyliai padedame ant jos kapo...

Nora Gugienė

SKAUTAI STOVYKLAUS

Š. m. gruodžio 26-29 d.d. ASS Centro Valdyba ruošia akademikams skautams,-ėms žieminę stovyklą apie 270 mylių nuo Chicagos, prie Cadillac, Michigan. Kviečiami dalyvauti visi ASS nariai. Maisto ir nakvynės mokestis apie $10 dolerių. Programa: paskaitos, diskusijos ir slidinėjimas. Vakarais numatoma sava meninė programa.

ASS Chicagos skyriaus nariai, norintieji stovykloje dalyvauti, tuojau praneškite Aldonai Paltarokaitei, 4222 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

ASS Chicagos Skyrius

Prie "Naujienų" ka priprasi darbą, žinią —viską rasi.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

IEŠKAU darbo kaipo dženitorius arba ką nors kitą. Skambinti WAlbrook 5-7476. 6555 So. Talman Ave., Antanas Virbickas.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Turime didelį pasirinkimą namų ir biznių įvairiose miesto dalyse.

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
PRospect 8-3579 (vak.)

TRYS blokai nuo Maria High School parduodamas šviesus 2 butų mūrinis namas. Šildymas karštu vandeniu su stokeriu. Dvigubas mūro garažas. Už $25,000 geresnio pirkinio nerasit!
57th ir Damen rajone 2 butų po 5 kamb. mūro namas. Šild. vandeniu-alyva. Skubiam pardavimui $18,000.
2 butų po 6 kamb. mūrinis namas Brighton Parke. Kaina $22,000.
Medinis 6 butų namas. Viso 22 šviesūs kambariai. 58th St., pora blokų nuo Kedzie. Kaina $19,000.
P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St. Antras aukštas
PRospect 8-0097

LIUKSUSINIS mūro 2½ aukšto rezidencinis kampinis namas. Didelis sklypas su pavėsiu ir vandentrėškiu. Mūro 2 automobilių garažas. Alyvos šildymas. Kaina neaukšta palyginus su namo liuksusine statyba ir atsižvelgiant į gražią vietovę. Galima turėti sau butą ir gerų pajamų.

Reikalingi ūkiai arti Chicagos prie vandens. Prašome prisiųsti smulkų aprašymą, o jei galima ir trobesių fotografijas. Turiu pirkėjų, norinčių įsigyti ūkius.

Prie 89-tos gatvės, tarp Mayfield Austin, 4 sklypai 120x125 pėdų už $1,200. Puiki vieta užmiesčio statybai.
P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

PARDUODAMA arba išnuomojama karčiama. 1248 West 59th St. Savininkas Peter Rappe. Tel.: WAlbrook 5-4045. Šaukti po 5 val. vakare.

ŠTAI TIKRA VERTYBĖ!
MAŽAS ĮMOKĖJIMAS
7 kambarių mūrinis namas, visai naujas automatinis alyva šildymas, keramikos tile maudynė ir virtuvė. Kaina $14,500, priims $3,000 įmokėjimui ir paliks $2,000 antrą morgičių. Bankas paskolins $9,500.
1532 NO. AVERS AVE.
Dėl susitarimo: CApitol 7-4752

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!

PARDUODAMOS karvių ir arklių trąšos. 10 bušelių $3.50, 20 bušelių $6.00. LUdlow 5-0540

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.